

B.K.

Αριθμός 15/2026

**Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο Σ Υ Ν Ε Δ Ρ Ι Α Σ Ε Ω Σ
Κ Α Ι Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η
Τ Ο Υ Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ι Ο Υ Τ Η Σ Ε Π Ι Κ Ρ Α Τ Ε Ι Α Σ
Τ Μ Η Μ Α Ε ΄**

Μ Ε Λ Η

Χρήστος Ντουχάνης,
Αντιπρόεδρος,
Πρόεδρος του Ε΄ Τμήματος,
Χρήστος Παπανικολάου,
Σύμβουλος,
Ανθή Σπανού,
Πάρεδρος.

Α Ν Τ Ι Κ Ε Ι Μ Ε Ν Ο

**Επεξεργασία σχεδίου
προεδρικού διατάγματος**
«Χαρακτηρισμός, οριοθέτηση και
καθορισμός ζωνών και ειδικών
κατηγοριών χρήσεων γης της
Περιοχής Προστασίας της
Βιοποικιλότητας "Νήσος Γυάρου
και θαλάσσια ζώνη"».

Εισηγήτρια, η Πάρεδρος
Ανθή Σπανού.

Π ρ α κ τ ι κ ό Σ υ ν ε δ ρ ι ά σ ε ω ς

Το Τμήμα συνήλθε με την ανωτέρω σύνθεση την 1η Δεκεμβρίου 2025, με την παρουσία και της Γραμματέως Γεωργίας Σιμάτη, για να επεξεργασθεί το ανωτέρω σχέδιο προεδρικού διατάγματος, το οποίο διαβιβάσθηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας ηλεκτρονικά από τη Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων με αριθμό πρωτοκόλλου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας 726/10.7.2025 και πρωτοκολλήθηκε στις 5 Αυγούστου 2025 (αρ. πρωτ. ΣΤΕ ΣΔ 93/5.8.2025).

Στη συνεδρίαση παραστάθηκαν: 1. ο Πέτρος Βαρελίδης, Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και 2. η Μάρα Χρυσοβέργη, Δικηγόρος -
./.

Νομική Σύμβουλος στη Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Κατά τη συνεδρίαση έλαβε τον λόγο η εισηγήτρια, η οποία αναφέρθηκε στο περιεχόμενο του υπό επεξεργασία σχεδίου προεδρικού διατάγματος και ανέπτυξε τη γνώμη της για τα ζητήματα που προκύπτουν.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, έδωσαν τις διευκρινίσεις που ζητήθηκαν από τα μέλη, εξέθεσαν γενικότερα τις απόψεις τους για το περιεχόμενο του σχεδίου και στη συνέχεια αποχώρησαν από τη συνεδρίαση.

Ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών και το Τμήμα γνωμοδότησε ως εξής:

Γ ν ω μ ο δ ό τ η σ η

1. Με το υπό επεξεργασία σχέδιο προεδρικού διατάγματος επιχειρείται ο χαρακτηρισμός ως Περιοχής Προστασίας της Βιοποικιλότητας, της νήσου Γυάρου του Δήμου Σύρου - Ερμούπολης της Περιφερειακής Ενότητας Σύρου και της όμορης θαλάσσιας έκτασης αυτής, η οριοθέτησή της, καθώς και ο καθορισμός ζωνών, ειδικών κατηγοριών χρήσεων γης και δραστηριοτήτων σε αυτήν.

2. Η Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7 έως 50) ορίζει, στο άρθρο 1 ότι «Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως: α) “διατήρηση”: ένα σύνολο μέτρων που απαιτούνται για να διατηρηθούν ή αποκατασταθούν οι φυσικοί οικοτόποι και οι πληθυσμοί ειδών άγριας χλωρίδας και πανίδας σε ικανοποιητική κατάσταση όπως ορίζεται στα στοιχεία ε) και θ) [...] ε) “κατάσταση της διατήρησης ενός φυσικού οικοτόπου”: το αποτέλεσμα του συνόλου των παραγόντων που επιδρούν σε ένα φυσικό οικοτόπο, καθώς και στα χαρακτηριστικά είδη που βρίσκονται σε αυτόν και οι οποίοι παράγοντες μπορούν να αλλοιώσουν μακροπρόθεσμα την φυσική του κατανομή, τη δομή του και τις λειτουργίες του, καθώς και την μακροπρόθεσμη επιβίωση των χαρακτηριστικών ειδών

του στο αναφερόμενο στο άρθρο 2 έδαφος. Η “κατάσταση της διατήρησης” ενός φυσικού οικοτόπου θεωρείται “ικανοποιητική” όταν: — η περιοχή της φυσικής κατανομής του και οι εκτάσεις που περιέχει μένουν σταθερές ή αυξάνονται και — η δομή και οι ειδικές λειτουργίες που απαιτούνται για την μακροπρόθεσμη συντήρησή του υφίστανται και είναι δυνατόν να συνεχίσουν να υφίστανται κατά το προβλεπτό μέλλον και — η κατάσταση της διατήρησης των χαρακτηριστικών ειδών κρίνεται ικανοποιητική κατά την έννοια του στοιχείου θ) [...] στ) “οικότοπος ενός είδους”: περιβάλλον οριζόμενο από βιολογικούς και μη βιολογικούς χαρακτηριστικούς παράγοντες, στο οποίο ζει το είδος σε ένα από τα στάδια του βιολογικού του κύκλου· ζ) [...] θ) “κατάσταση διατήρησης ενός είδους”: το αποτέλεσμα του συνόλου των παραγόντων που, επιδρώντας στο οικείο είδος, είναι δυνατόν, να αλλοιώσουν μακροπρόθεσμα την κατανομή και το μέγεθος των πληθυσμών του στο αναφερόμενο στο άρθρο 2 έδαφος. Η “κατάσταση της διατήρησης” κρίνεται ως “ικανοποιητική” όταν: - τα δεδομένα τα σχετικά με την πορεία των πληθυσμών του οικείου είδους δείχνουν ότι το είδος αυτό εξακολουθεί και μπορεί να εξακολουθεί μακροπρόθεσμα να αποτελεί ένα ζωτικό στοιχείο των φυσικών οικοτόπων στους οποίους ανήκει και - η περιοχή της φυσικής κατανομής του είδους αυτού δεν φθίνει ούτε υπάρχει κίνδυνος να μειωθεί κατά το προβλεπτό μέλλον και - υπάρχει και θα συνεχίσει πιθανόν να υπάρχει ένας οικότοπος σε επαρκή έκταση ώστε οι πληθυσμοί του να διατηρηθούν μακροπρόθεσμα· ...». Στο άρθρο 2 ορίζεται ότι «1. Η παρούσα οδηγία σκοπό έχει να συμβάλει στην προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας, μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών όπου εφαρμόζεται η συνθήκη. 2. Τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία αποσκοπούν στη διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων και των άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος.». Στο άρθρο 3 ορίζεται ότι «1. Συνίσταται ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών, επωνομαζόμενο “Natura 2000”. Το δίκτυο αυτό, που

αποτελείται από τους τόπους όπου ευρίσκονται τύποι φυσικών οικοτόπων που εμφανίζονται στο παράρτημα I και τους οικοτόπους των ειδών που εμφανίζονται στο παράρτημα II, πρέπει να διασφαλίζει την διατήρηση ή, ενδεχομένως, την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των τύπων φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των οικείων ειδών στην περιοχή της φυσικής κατανομής των ειδών αυτών. Το δίκτυο “Natura 2000” περιλαμβάνει και τις ζώνες ειδικής προστασίας που έχουν ταξινομηθεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. 2. Κάθε κράτος μέλος συμβάλλει στη σύσταση του Natura 2000 ανάλογα με τα είδη φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των ειδών τα οποία αναφέρει η παράγραφος 1, που υπάρχουν στο έδαφός του. Προς το σκοπό αυτό κάθε κράτος μέλος ορίζει, σύμφωνα με το άρθρο 4, τόπους ως ειδικές ζώνες διατήρησης, λαμβάνοντας υπόψη του τους σκοπούς που αναφέρει η παράγραφος 1. 3. [...]». Στο άρθρο 4 ορίζεται ότι «1. Κάθε κράτος μέλος, βασιζόμενο στα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα III (στάδιο 1) και στις σχετικές επιστημονικές πληροφορίες, προτείνει έναν κατάλογο τόπων, όπου υποδεικνύεται ποιοι τύποι φυσικών οικοτόπων από τους αναφερόμενους στο παράρτημα I και ποια τοπικά είδη από τα απαριθμούμενα στο παράρτημα II, απαντώνται στους εν λόγω τόπους. [...] Ο κατάλογος διαβιβάζεται στην Επιτροπή μέσα σε μια τριετία από τη γνωστοποίηση της παρούσας οδηγίας ταυτόχρονα με τις πληροφορίες για κάθε τόπο. [...] 2. Η Επιτροπή, ... (στάδιο 2) ... καταρτίζει, σε συμφωνία με καθένα από τα κράτη μέλη και βάσει των καταλόγων των κρατών μελών, σχέδιο καταλόγου τόπων κοινοτικής σημασίας [...] 3. Ο προβλεπόμενος στην παράγραφο 2 κατάλογος καταρτίζεται μέσα σε μια εξαετία από την κοινοποίηση της παρούσας οδηγίας. 4. Όταν ένας τόπος κοινοτικής σημασίας, υπ’ αυτή του την ιδιότητα, επιλέχθηκε δυνάμει της διαδικασίας της παραγράφου 2, το οικείο κράτος μέλος ορίζει τον εν λόγω τόπο ως ειδική ζώνη διατήρησης το ταχύτερο δυνατόν και, το αργότερο, μέσα σε μια εξαετία, καθορίζοντας τις προτεραιότητες σε συνάρτηση με τη σημασία των τόπων για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, ενός

τύπου φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I ή ενός είδους του παραρτήματος II και για τη συνεκτικότητα του Natura 2000, καθώς και σε συνάρτηση με τους κινδύνους υποβάθμισης ή καταστροφής που επαπειλούν τους εν λόγω τόπους. 5. Μόλις ένας τόπος εγγραφεί στον κατάλογο του τρίτου εδαφίου της δεύτερης παραγράφου, υπόκειται στις διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 6.», στο άρθρο 6 ότι «1. Για τις ειδικές ζώνες διατήρησης, τα κράτη μέλη καθορίζουν τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που ενδεχομένως συνεπάγονται ειδικά ενδεδειγμένα σχέδια διαχείρισης ή ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των ειδών του παραρτήματος II, τα οποία απαντώνται στους τόπους. 2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και οι ενοχλήσεις που έχουν επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες έχουν ορισθεί, εφόσον οι ενοχλήσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές όσον αφορά τους στόχους της παρούσας οδηγίας. 3. Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη. 4. Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα σχέδιο πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, το κράτος μέλος λαμβάνει κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο

ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του Natura 2000. Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα αντισταθμιστικά μέτρα που έλαβε. Όταν ο τόπος περί του οποίου πρόκειται είναι τόπος όπου ευρίσκονται ένας τύπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή/και ένα είδος προτεραιότητας, είναι δυνατόν να προβληθούν μόνον επιχειρήματα σχετικά με την υγεία ανθρώπων και τη δημόσια ασφάλεια ή σχετικά με θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον, ή, κατόπιν γνωμοδοτήσεως της Επιτροπής, άλλοι επιτακτικοί σημαντικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος.». Στο άρθρο 7 ορίζεται ότι «Οι υποχρεώσεις που πηγάζουν από τις παραγράφους 2, 3 και 4 του άρθρου 6 της παρούσας οδηγίας αντικαθιστούν τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από την πρώτη πρόταση της παραγράφου 4 του άρθρου 4 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, όσον αφορά τις ζώνες που χαρακτηρίστηκαν δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 4 ή αναγνωρίστηκαν με ανάλογο τρόπο δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 4 της εν λόγω οδηγίας, τούτο δε από την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας ή από την ημερομηνία της ταξινόμησης ή της αναγνώρισης εκ μέρους ενός κράτους μέλους δυνάμει της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, εφόσον αυτή είναι μεταγενέστερη».

3. Η οδηγία για τους οικοτόπους περιγράφει σύστημα προστασίας για τους τύπους φυσικών οικοτόπων και οικοτόπων των ειδών που εμφανίζονται, αντιστοίχως, στο παράρτημα I και στο παράρτημα II της εν λόγω οδηγίας και επιβάλλει στα κράτη μέλη συγκεκριμένες υποχρεώσεις. Ειδικότερα, το άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας για τους οικοτόπους επιβάλλει στα κράτη μέλη να συμβάλουν στη σύσταση του δικτύου Natura 2000 ανάλογα με τους τύπους φυσικών οικοτόπων και τους οικοτόπους των ειδών που εμφανίζονται, αντιστοίχως, στο παράρτημα I και στο παράρτημα II της εν λόγω οδηγίας και που υπάρχουν στο έδαφός τους, καθώς και να ορίσουν, προς τον σκοπό αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο 4 της ίδιας οδηγίας και μετά το πέρας της διαδικασίας που αυτή θεσπίζει, τόπους ως ειδικές ζώνες διατήρησης. Η διαδικασία χαρακτηρισμού των τόπων ως ειδικών ζωνών διατήρησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 της

οδηγίας για τους οικοτόπους, διεξάγεται σε τέσσερα στάδια. Κατά την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, κάθε κράτος μέλος προτείνει έναν κατάλογο τόπων, στον οποίο εμφανίζονται οι τύποι φυσικών οικοτόπων και τα τοπικά είδη που αυτοί φιλοξενούν, και τους διαβιβάζει στην Επιτροπή (πρώτο στάδιο). Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, η Επιτροπή καταρτίζει, σε συμφωνία με καθένα από τα κράτη μέλη και βάσει των καταλόγων των κρατών μελών, σχέδιο καταλόγου των τόπων κοινοτικής σημασίας (δεύτερο στάδιο). Βάσει του εν λόγω σχεδίου καταλόγου, η Επιτροπή εγκρίνει τον κατάλογο των τόπων που έχουν επιλεγεί (τρίτο στάδιο). Κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου, μετά την επιλογή ενός τόπου κοινοτικής σημασίας, το οικείο κράτος μέλος τον χαρακτηρίζει ως ειδική ζώνη διατήρησης το ταχύτερο δυνατόν και, το αργότερο, εντός εξαετίας, καθορίζοντας τις προτεραιότητες σε συνάρτηση με τη σημασία των τόπων για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, ενός τύπου φυσικών οικοτόπων ή ενός είδους και για τη συνεκτικότητα του Natura 2000 (τέταρτο στάδιο). Ο χαρακτηρισμός αυτός συνιστά ειδική υποχρέωση των κρατών μελών και αναγκαίο στάδιο του θεσπιζόμενου από την οδηγία καθεστώτος προστασίας των οικοτόπων και των ειδών. Στην ως άνω ειδική υποχρέωση προστίθενται οι υποχρεώσεις καθορισμού των στόχων διατήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 4, της οδηγίας για τους οικοτόπους, και καθορισμού των μέτρων διατήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 4, της οδηγίας για τους οικοτόπους, τα κράτη μέλη καθορίζουν, κατά τον χαρακτηρισμό ειδικών ζωνών διατήρησης, τις προτεραιότητες, σε συνάρτηση με τη σημασία των τόπων για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης ενός τύπου φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I ή ενός είδους του παραρτήματος II και για τη συνεκτικότητα του Natura 2000, καθώς και σε συνάρτηση με τους κινδύνους υποβάθμισης ή καταστροφής που επαπειλούν τους εν λόγω τόπους. Ο καθορισμός των προτεραιοτήτων αυτών προϋποθέτει ότι οι στόχοι διατήρησης για κάθε συγκεκριμένο τόπο που υπάγεται στο

καθεστώς προστασίας της ΕΖΔ έχουν ήδη καθοριστεί (ΔΕΕ αποφάσεις της 20.6.2024, C-85/22, σκ. 48-49, 79-80, της 17.10.2024, C-461/23, σκ. 46, της 29.6.2023, C-444/21, σκ. 44-45, 51-54, 64-66, της 21.9.2023, C-116/22, σκ. 26-27, 33-36, 105-107, της 17.12.2020, C-849/19, σκ. 42-43, 46, 53). Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43, τα μέτρα διατήρησης συνεπάγονται, ενδεχομένως, «τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα». Επομένως, τα μέτρα διατήρησης τα οποία οφείλει το οικείο κράτος μέλος να καθορίσει δυνάμει του εν λόγω άρθρου 6, παράγραφος 1, μπορούν, μεταξύ άλλων, να συνίστανται στη θέσπιση νομικού καθεστώτος για τον περιορισμό, στο έδαφος του οικείου τόπου και λαμβανομένων υπόψη των καθορισθέντων στόχων διατήρησης, των ανθρώπινων δραστηριοτήτων σε σχέση με ό,τι επιτρεπόταν μέχρι τότε στον τόπο αυτόν (ΔΕΕ απόφαση της 17.10.2024, C-461/23, σκ. 47-48). Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων της οδηγίας για τους οικοτόπους, όπως έχουν ερμηνευθεί από το ΔΕΕ, αυτό που εννοείται με τον όρο «στόχοι διατήρησης» είναι τα ορόσημα που πρέπει να επιτευχθούν εντός μιας ΕΖΔ. Κατά την προσέγγιση αυτή, οι μεν στόχοι διατήρησης είναι σταθερά ορόσημα, ποιοτικά ή ποσοτικά, που αφορούν τους οικοτόπους και τα είδη που απαντώνται εντός μιας ΕΖΔ, τα δε μέτρα διατήρησης έχουν δυναμικό χαρακτήρα και πρέπει να προσαρμόζονται διαρκώς ανάλογα με την πραγματική κατάσταση διατήρησης της ΕΖΔ (Προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέα Τ. Carota στην υπόθεση C-116/23, σκ. 94 και 95, ΣΤΕ 1189-90/2025 παρ. στην επταμ.).

4. Για την ενσωμάτωση της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εκδόθηκε, μεταξύ άλλων, ο ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α΄ 60/11.3.2011) [βλ. προηγουμένως την κ.υ.α. 33318/30281/1998 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (Β΄ 1289), όπως τροποποιήθηκε με την κ.υ.α. 14849/853/Ε103/2008 (Β΄ 645) και –σε συμμόρφωση προς την απόφαση του ΔΕΚ της 11ης Δεκεμβρίου 2008 [Επιτροπή κατά Ελλάδος, υπόθεση C-293/07, (Συλλογή 2008 I-182)] την κ.υ.α. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/1.9.2010

«Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, "Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών", του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ» (Β' 1495/6.9.2010)» - όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την κ.υ.α. Η.Π. 8353/276/Ε103/2012 (Β' 415)]. Με το άρθρο 4 του νόμου αυτού αντικαταστάθηκε το άρθρο 18 του ν. 1650/1986 (Α' 160) και ορίσθηκε ότι ορισμένες περιοχές μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα προστασίας και να χαρακτηρισθούν ως περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών (ΕΖΔ, ΖΕΠ, ΚΑΖ ή σε συνδυασμό), και με το άρθρο 5 του νόμου αυτού αντικαταστάθηκε το άρθρο 19 του ν. 1650/1986, με την δε παρ. 4 και την περ. 4.1. του εν λόγω άρθρου χαρακτηρίσθηκαν ως ειδικές ζώνες διατήρησης (ΕΖΔ) οι περιοχές της Χώρας που περιλαμβάνονται στον κατάλογο Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) του Παραρτήματος της Ι της απόφασης 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 19ης Ιουλίου 2006 σχετικά με την έγκριση, σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, του καταλόγου των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας για τη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή, η οποία καλύπτει και την επιφάνεια της Ελλάδας (L 251). Με το άρθρο 9 παρ. 6 του ίδιου νόμου ενσωματώθηκε ο εθνικός κατάλογος των περιοχών που έχουν ενταχθεί στο κοινοτικό δίκτυο Natura 2000 (ΕΖΔ και ΖΕΠ). Ο ίδιος νόμος ορίζει στο άρθρο 8 ότι: «Για την καλύτερη εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ: 1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής "Φύση 2000", καθορίζονται εθνικοί στόχοι διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών κοινοτικής σημασίας (Παραρτήματα Ι και ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) που απαντώνται στην Ελληνική Επικράτεια με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησής τους στο σύνολο της εξάπλωσής τους μέχρι το 2020. Με την ίδια ή άλλες αποφάσεις ανά ΕΖΔ ή ομάδες τέτοιων αποφάσεων, καθορίζονται επίσης στόχοι διατήρησης, με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των

ειδών που απαντώνται σε κάθε μια περιοχή, και περιγράφονται στο τυποποιημένο έντυπο δεδομένων, με εξαίρεση εκείνα που θεωρούνται μη σημαντικά σύμφωνα με το τυποποιημένο έντυπο δεδομένων μέχρι το 2020, με βάση τα παρακάτω κριτήρια: α. τις οικολογικές απαιτήσεις τους. β. την κατάσταση διατήρησης τους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. γ. τις απειλές και τους κινδύνους υποβάθμισης, καταστροφής ή όχλησης τους. δ. την εθνική και ευρωπαϊκή σημασία τους για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. ε. τη συνολική συνοχή του δικτύου "Natura 2000". 2. Οι στόχοι διατήρησης είναι μετρήσιμοι, ενδεικτικοί για την κάθε ΕΖΔ, περιεκτικοί και συνεκτικοί. [...]. 3. Οι στόχοι και τα μέτρα διατήρησης των ΕΖΔ ενσωματώνονται στο σχέδιο διαχείρισης που προβλέπει η παράγραφος 5 του άρθρου 18 [του ν. 1650/1986], από τις εποπτεύουσες υπηρεσίες, κατόπιν αξιολόγησης των δεδομένων για την κάθε περιοχή και των σχετικών στόχων διατήρησης. 4. [...]. 5. [...] 6. [...] 7. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εγκρίνονται σε χάρτη τα ακριβή όρια των ΕΖΔ. Στο διάταγμα περιλαμβάνονται τα είδη και οι τύποι οικοτόπων χαρακτηρισμού, καθώς και οι στόχοι διατήρησης ανά περιοχή. Υποχρεωτικά το σχέδιο του διατάγματος τίθεται σε δημόσια διαβούλευση για τουλάχιστον ένα μήνα».

5. Με την απόφαση της 17.12.2020 (C-849/19), το ΔΕΕ έκρινε ότι η Ελληνική Δημοκρατία, μη θεσπίζοντας εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών το αργότερο, εντός έξι ετών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης 2006/613, όλα τα αναγκαία μέτρα για τον καθορισμό των κατάλληλων στόχων διατήρησης και των κατάλληλων μέτρων διατήρησης όσον αφορά τους 239 τόπους κοινοτικής σημασίας οι οποίοι βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια και περιλαμβάνονται στην απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής, της 19ης Ιουλίου 2006, σχετικά με την έγκριση, σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, του καταλόγου των τόπων κοινοτικής σημασίας για τη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει, αντιστοίχως, από το άρθρο 4, παράγραφος 4, και από το άρθρο 6,

παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2006/105/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2006. Κατόπιν αυτού, με την 24776/985/7.3.2023 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 1807/22.3.2023), καθορίστηκαν στόχοι διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και ειδών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Τόπους Κοινοτικής Σημασίας του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000 (βλ. για την περιοχή GR4220033 «Νήσος Γυάρος και Θαλάσσια Ζώνη» σελ. ΦΕΚ 17510-17513), ενώ με την 50146/1786/5.5.2023 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 3118/10.5.2023) καθορίστηκαν και εγκρίθηκαν στόχοι διατήρησης για είδη ορνιθοπανίδας των παρ. 1 και 2 του άρθρου 4, της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000 (βλ. για την περιοχή GR4220033 «Νήσος Γυάρος και Θαλάσσια Ζώνη» σελ. ΦΕΚ 33252-33253).

6. Με το Κεφάλαιο Δ του ν. 4685/2020 (Α΄ 92/7.5.2020), υπό τον τίτλο «Ζώνες εντός προστατευόμενων περιοχών» (άρθρα 44-47) σκοπήθηκε, όπως προκύπτει από την αιτιολογική του έκθεση, η αντιμετώπιση των ζητημάτων που είχαν δημιουργηθεί από την καθυστέρηση της Χώρας να υλοποιήσει κατά τρόπο ουσιαστικό τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από τις Οδηγίες για την προστασία της βιοποικιλότητας και της ορνιθοπανίδας (βλ. υποθέσεις C-293/07 και C-849/19). Προς τον σκοπό αυτό, με άρθρο 44 παρ. 18 του ν. 4685/2020 επιχειρήθηκε να δημιουργηθεί ένα ομοιόμορφο πλαίσιο για τις επιτρεπόμενες και απαγορευόμενες χρήσεις γης και δραστηριότητες εντός των προστατευόμενων περιοχών, οι οποίες εντάχθηκαν στο σύστημα χρήσεων γης του π.δ. 59/2018 (Α΄ 114) με την προσθήκη άρθρων 14α (Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης), 14β (Ζώνη προστασίας της φύσης), 14γ (Ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών) και 14δ (Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων). Στα άρθρα 14α, 14β και 14γ του

π.δ. 59/2018 προβλέπονται οι ειδικές κατηγορίες χρήσεων για κάθε ζώνη, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 14δ στη ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων επιτρέπονται οι ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 1 του ίδιου π.δ. 59/2018 με εξαίρεση τις απαριθμούμενες στο άρθρο αυτό ειδικές κατηγορίες χρήσεων. Επιπλέον, επήλθαν νέες τροποποιήσεις στα άρθρα 18, 19 και 21 του ν. 1650/1986, όπως τα άρθρα αυτά είχαν ήδη τροποποιηθεί με τις διατάξεις του ν. 3937/2011 (βλ. ανωτέρω παρατήρηση 4), με τα άρθρα 45, 46 και 47 του ίδιου ν. 4685/2020, αντιστοίχως. Συγκεκριμένα, επαναπροσδιορίστηκαν οι προστατευόμενες περιοχές και τέθηκαν τέσσερα επίπεδα κλιμακούμενης προστασίας, τα οποία αντιστοιχούν κατ' αρχήν σε νέες γενικές χρήσεις γης που εισήχθησαν με την κατά τα ανωτέρω τροποποίηση του π.δ.59/2018. Επίσης, διευκρινίσθηκε η διαδικασία έκδοσης των κανονιστικών πράξεων προστασίας της περιοχής επί τη βάσει ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης. Ειδικότερα, ο ν. 1650/1986, μετά τις τροποποιήσεις που επέφερε ο ν. 4685/2020, ορίζει στο άρθρο 18 ότι «1. Η βιοποικιλότητα, η φύση και το τοπίο προστατεύονται και διατηρούνται, ώστε να διασφαλίζονται οι φυσικές διεργασίες, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων, καθώς και η ποικιλομορφία, η ιδιαιτερότητα ή η μοναδικότητα των συνιστωσών τους. Αντικείμενα προστασίας και διατήρησης αποτελούν επίσης τα σημαντικά είδη της αυτοφυούς χλωρίδας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα άγρια είδη και είδη συγγενή των καλλιεργούμενων ειδών, της άγριας πανίδας, των αυτοχθόνων φυλών αγροτικών ζώων και άλλων ομάδων οργανισμών. 2. Χερσαίες, υγροτοπικές, θαλάσσιες ή μεικτού χαρακτήρα περιοχές, μεμονωμένα στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα προστασίας και διατήρησης λόγω της οικολογικής, βιολογικής, γεωλογικής, γεωμορφολογικής, εν γένει επιστημονικής ή αισθητικής σημασίας τους. 3. [Όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 45 παρ. 1 του ν. 4685/2020] Οι περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα της παραγράφου 2 (προστατευόμενες περιοχές) μπορούν να χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 19, ως:

- Περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας, [...] - Καταφύγια άγριας ζωής [...]», στο άρθρο 19, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 46 του ν. 4685/2020, ότι «Κριτήρια χαρακτηρισμού και αρχές προστασίας.

1. α) Περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας χαρακτηρίζονται χερσαίες, υδάτινες, θαλάσσιες ή μικτού χαρακτήρα, φυσικές ή ημιφυσικές περιοχές με καταγεγραμμένη παρουσία τύπων φυσικών οικοτόπων και ειδών διεθνούς, ενωσιακής σημασίας ή/και ελληνικού ενδιαφέροντος που χρήζουν προστασίας και διατήρησης. Οι περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο Περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 χαρακτηρίζονται δια του παρόντος ως περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας και διακρίνονται σε ειδικές ζώνες διατήρησης, ζώνες ειδικής προστασίας και σε προτεινόμενους τόπους ενωσιακής σημασίας, σύμφωνα με την ειδικότερη κατάταξή τους στο Παράρτημα Ι και τους συνημμένους σ' αυτόν Πίνακες 1 και 2 της κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων υπ' αριθμ. 50743/2017 (Β' 4432). β) [...] 2. Ανεξαρτήτως της ένταξης στο δίκτυο Natura 2000, προστατευόμενες περιοχές μπορούν να χαρακτηρίζονται ως εξής: [...] 3. [...] 4. Στις περιοχές των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος ορίζονται, με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 4 του άρθρου 21, μία ή περισσότερες ζώνες προστασίας και διαχείρισης από τις παρακάτω: α. Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης: ως ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης ορίζονται εκτάσεις με εξαιρετικά ευαίσθητους τύπους φυσικών οικοτόπων, ή/ και με ενδιαίτηματα εξαιρετικά ευαίσθητων ειδών, των οποίων η παρουσία και αντιπροσωπευτικότητα εκτιμάται ως πολύ υψηλή ή η κατάσταση των οποίων επιτάσσει εξαιρετικά αυστηρή προστασία. Στις ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης επιτρέπονται μόνο ορισμένες ή/ και όλες από τις ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 14α του π.δ. 59/2018 (Α' 114). Οι ειδικές αυτές χρήσεις επιλέγονται και δύνανται να εξειδικεύονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παραγράφου 2 του άρθρου 21, με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 4 του άρθρου 21. β. Ζώνη προστασίας της φύσης: ως ζώνες

προστασίας της φύσης ορίζονται εκτάσεις με τύπους φυσικών οικοτόπων, ή/και με ενδιαιτήματα ειδών, των οποίων η παρουσία και αντιπροσωπευτικότητα εκτιμάται ως υψηλή ή η κατάσταση των οποίων επιτάσσει αυστηρή προστασία. Στις ζώνες αυτές προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον από δραστηριότητες ή επεμβάσεις που μπορούν να μεταβάλλουν ουσιωδώς προς το χειρότερο τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξή του. Απαγορεύονται ή περιορίζονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις της πράξης χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής ή/και του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης, δραστηριότητες όταν η άσκησή τους έχει επιπτώσεις που υπονομεύουν τους στόχους διαχείρισης ή την αποτελεσματικότητα των μέτρων διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής. Στις ζώνες προστασίας της φύσης επιτρέπονται μόνο ορισμένες ή/και όλες από τις ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 14β του π.δ. 59/2018. Οι ειδικές αυτές χρήσεις επιλέγονται και δύναται να εξειδικεύονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παραγράφου 2 του άρθρου 21, με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 4 του άρθρου 21. γ. Ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών: ως ζώνες διατήρησης οικοτόπων και ειδών ορίζονται εκτάσεις που υπόκεινται σε κατάλληλη διαχείριση για τη διασφάλιση ικανοποιητικού βαθμού διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων (τύπων φυσικών οικοτόπων και ειδών ενωσιακής σημασίας ή/και εθνικού ενδιαφέροντος) που αυτές φιλοξενούν. Στις Ζώνες Διαχείρισης Οικοτόπων και Ειδών απαγορεύονται ή περιορίζονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις της πράξης χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής ή/και του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης, δραστηριότητες όταν αυτές είναι σε θέση μεμονωμένα, σωρευτικά με άλλες ή σε συνέργεια με άλλες, να υποβαθμίσουν τον βαθμό διατήρησης προστατευτέου αντικειμένου και ειδικά όταν η υποβάθμιση αυτή δρα αρνητικά στην κατάσταση διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου σε εθνικό επίπεδο. Στις ζώνες διατήρησης οικοτόπων και ειδών επιτρέπονται μόνο ορισμένες ή/και όλες από τις ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 14γ του π.δ. 59/2018. Οι ειδικές αυτές χρήσεις επιλέγονται και δύναται να

εξειδικεύονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παραγράφου 2 του άρθρου 21, με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 4 του άρθρου 21. δ. Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων: ως ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων ορίζονται εκτάσεις προστατευόμενων περιοχών, στις οποίες είναι δυνατό να συνυπάρχει το προστατευτέο αντικείμενο μαζί με σχετικές πολιτισμικές αξίες ή/και ανθρωπογενείς δραστηριότητες που προάγουν τη βιώσιμη διαχείριση φυσικών πόρων ή/και τη βιώσιμη ανάπτυξη, αυτή, δηλαδή, που υπηρετεί την προστασία του περιβάλλοντος, την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Ανθρωπογενείς δραστηριότητες εντός της ζώνης αυτής, όταν μπορούν να οδηγήσουν σε υποβάθμιση του βαθμού διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου στην προστατευόμενη περιοχή και ιδιαιτέρως της κατάστασης διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου σε εθνικό επίπεδο, υπόκεινται σε κατάλληλες ρυθμίσεις βάσει των σχετικών προβλέψεων της πράξης χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής και του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης. Στις ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων επιτρέπονται ορισμένες ή/και όλες από τις ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 14δ του π.δ. 59/2018 (Α' 114). Οι ειδικές αυτές χρήσεις επιλέγονται και δύναται να εξειδικεύονται, κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παραγράφου 2 του άρθρου 21, με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 4 του άρθρου 21. 5[...] .», ενώ στο άρθρο 21, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 47 του ν. 4685/2020, ότι «Χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου. 1. Για την προστασία και τη διατήρηση των περιοχών προστασίας της βιοποικιλότητας και των Εθνικών Πάρκων καταρτίζονται τα σχέδια διαχείρισης της παραγράφου 3 και εκδίδονται τα προεδρικά διατάγματα της παραγράφου 4, κατόπιν της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παραγράφου 2. 2. Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη αποτελεί την επιστημονική μελέτη τεκμηρίωσης του Προεδρικού Διατάγματος μιας ή περισσότερων προστατευόμενων περιοχών και του

Σχεδίου Διαχείρισης κάθε προστατευόμενης περιοχής. Ειδικότερα εστιάζει στον χαρακτηρισμό των προστατευόμενων περιοχών, στις ζώνες που ορίζονται εντός αυτών, στην αναγκαιότητα ή μη θεσμοθέτησης περιφερειακών ζωνών, οικολογικών διαδρόμων, καθώς και στην πρόταση ρύθμισης δραστηριοτήτων και λειτουργιών και πρόβλεψης κατάλληλων μέτρων και δράσεων για τη διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου κάθε προστατευόμενης περιοχής. Η ειδική περιβαλλοντική μελέτη εκπονείται για μία ή περισσότερες προστατευόμενες περιοχές και τίθεται υποχρεωτικά σε δημόσια διαβούλευση. Εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχουν στο περιβάλλον και ειδικότερα στο προστατευτέο αντικείμενο οι όροι και περιορισμοί δραστηριοτήτων που προτείνει, σε συνδυασμό με τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες, όπως αυτές θα προκύπτουν από τις προτεινόμενες χρήσεις γης. Επιπλέον, εξετάζει τις συνέπειες εναλλακτικών λύσεων, περιλαμβανομένης και της μηδενικής λύσης. Η περιοχή που καλύπτει κάθε ειδική περιβαλλοντική μελέτη, η διαδικασία σύνταξης και έγκρισης, όπως και οι προδιαγραφές των ειδικών περιβαλλοντικών μελετών ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. 3. α. Τα σχέδια διαχείρισης περιλαμβάνουν: αα. τους στόχους διατήρησης και την πιθανή ιεράρχηση προτεραιοτήτων διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής, ββ. διαχειριστικές δράσεις, παρεμβάσεις και μέτρα που είναι απαραίτητα για να επιτευχθεί ή να διατηρηθεί η ικανοποιητική διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου. Οι σχετικές δράσεις και τα σχετικά μέτρα δύναται να εξειδικεύονται για επιμέρους στοιχεία του προστατευτέου αντικειμένου ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις, τον βαθμό διατήρησής τους και τις πιέσεις ή απειλές που αντιμετωπίζουν, γγ. την εξειδίκευση των όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων που είναι απαραίτητα για την ικανοποιητική διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου καθώς και, όπου είναι αναγκαίο, τις ειδικότερες μελέτες που πρέπει να εκπονηθούν για την εξειδίκευση ή/και οριστικοποίηση του περιεχομένου προτεινόμενων διαχειριστικών δράσεων και μέτρων και δδ. τις κατευθύνσεις και τις προτεραιότητες για την υλοποίηση έργων,

δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία, διαχείριση και αποκατάσταση των αντικειμένων που προστατεύονται κατά περίπτωση, καθώς και τα κατάλληλα προγράμματα παρακολούθησης του προστατευτέου αντικειμένου και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου Διαχείρισης. Στα σχέδια διαχείρισης περιλαμβάνονται σχέδια δράσης, στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις, έργα και προγράμματα, οι φάσεις, το κόστος, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησής τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής τους και οι φορείς εφαρμογής τους. β. (όπως η περίπτωση β' συμπληρώθηκε με το άρθρο 178 παρ. 1 του ν. 5037/2023 – Α' 78). Τα σχέδια διαχείρισης και οι στόχοι διατήρησης εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Τα σχέδια διαχείρισης των περιοχών στις οποίες περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αφορούν στη γεωργική, αλιευτική και υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα, εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. γ. Όπου απαιτείται, με τις αποφάσεις αυτές εξειδικεύονται τα γενικά και ειδικά μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου που κυρώθηκε με το ν. 3827/2010 (Α' 30). 4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και μετά από γνώμη της Επιτροπής Φύση 2000, βάσει της αντίστοιχης ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης και λαμβάνοντας υπόψη το αντίστοιχο σχέδιο διαχείρισης, γίνεται ο χαρακτηρισμός των περιοχών προστασίας της βιοποικιλότητας και των εθνικών πάρκων, η οριοθέτησή τους και ο καθορισμός γειτονικών εκτάσεων της παραγράφου 4 του άρθρου 18, όπου αυτό είναι αναγκαίο, καθώς και ο καθορισμός χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα στις ανωτέρω προστατευόμενες περιοχές, ανά ζώνη, και στις γειτονικές εκτάσεις. Με το ως άνω προεδρικό διάταγμα γίνεται ο χαρακτηρισμός περιοχών του Εθνικού Καταλόγου Περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 που περιλαμβάνονται στην προστατευόμενη περιοχή ως ειδικών ζωνών διατήρησης, ζωνών ειδικής προστασίας ή/και τόπων ενωσιακής σημασίας, εφόσον αυτές δεν έχουν ήδη χαρακτηριστεί με

προηγούμενη πράξη. Όταν στην προστατευόμενη περιοχή περιλαμβάνονται και αγροτικές περιοχές (χερσαίες και υδάτινες) υψηλής φυσικής αξίας, το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορούν να οριοθετούνται οικολογικοί διάδρομοι της περίπτωσης 11 του άρθρου 2 του ν. 3937/2011 (Α' 60)».

7. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι με τις διατάξεις του ν. 1650/1986, μετά τις τροποποιήσεις που επέφερε ο ν. 4685/2020, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, αναμορφώθηκε το σύστημα προστασίας των περιοχών που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προστασίας και διατήρησης λόγω της οικολογικής και βιολογικής του αξίας. Στις περιοχές αυτές εμπίπτουν εκ του νόμου ως «περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας», οι περιλαμβανόμενες στον Εθνικό Κατάλογο περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και διακρίνονται σε Ε.Ζ.Δ., Ζ.Ε.Π. και σε προτεινόμενους τόπους ενωσιακής σημασίας σύμφωνα με την ειδικότερη κατάταξή τους στο Παράρτημα Ι και τους συνημμένους σ' αυτόν Πίνακες 1 και 2 της κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 50743/2017 «Αναθεώρηση Εθνικού Καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000» (άρθρο 18). Επιπλέον, με το άρθρο 19 του ν. 1650/1986 διαχωρίζεται πλέον ο χαρακτηρισμός των προστατευόμενων περιοχών από τις ζώνες που μπορούν να περιλαμβάνουν και προσδιορίζεται το περιεχόμενο αυτών. Συγκεκριμένα, ορίζονται οι ζώνες προστασίας που μπορεί να περιέχει κάθε περιοχή κατά περιεχόμενο και γίνεται παραπομπή στις αντίστοιχες γενικές κατηγορίες χρήσεων του π.δ. 59/2018. Η προστασία αυτή είναι κλιμακούμενη, ανάλογα με το είδος της ζώνης, η οποία μπορεί να παραλαμβάνει και περιοχές που υπάγονται σε ειδικά καθεστώτα (όπως αρχαιολογικοί χώροι, δάση κ.λπ.). Στο άρθρο 21 του ν. 1650/1986 περιγράφονται τα εργαλεία, επιστημονικά και κανονιστικά, με τα οποία επιτυγχάνεται η προστασία των περιοχών αυτών. Βασικό επιστημονικό εργαλείο αποτελεί η ειδική

περιβαλλοντική μελέτη, η οποία προηγείται της λήψης των κανονιστικών μέτρων και τεκμηριώνει επιστημονικά την ανάγκη προστασίας του προστατευτέου αντικειμένου στις εντασσόμενες στον Εθνικό Κατάλογο περιοχών Natura 2000. Συγκεκριμένα, αφ' ενός προσδιορίζει τις ζώνες προστασίας και προτείνει τη ρύθμιση των χρήσεων γης και των δραστηριοτήτων εντός αυτών και αφ' ετέρου, προτείνει τα κατάλληλα μέτρα και δράσεις για τη διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής και το σχέδιο διαχείρισης, που αυτά συγκροτούν. Προκειμένου να τεκμηριωθούν οι προτεινόμενες ζώνες προστασίας και τα μέτρα διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου, απαιτείται, υπό το φως των διατάξεων της οδηγίας για του οικοτόπους όπως έχει ερμηνευθεί από το ΔΕΕ (βλ. ανωτέρω παρατήρηση 3), να λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι διατήρησης που έχουν τεθεί, να καθορίζονται οι προτεραιότητες σε συνάρτηση με τη σημασία του προστατευτέου αντικειμένου και με τους κινδύνους υποβάθμισης ή καταστροφής που το απειλούν και να μελετώνται, κατά τρόπο συγκεκριμένο, τα μέτρα διατήρησης και το σχέδιο διαχείρισης σε σχέση με τους στόχους διατήρησης. Για την υλοποίηση του συνόλου των μέτρων προστασίας που προτείνει η Ε.Π.Μ. (ζώνες προστασίας, επιτρεπόμενες και απαγορευόμενες χρήσεις, μέτρα διατήρησης και σχέδιο διαχείρισης) για την περιοχή, προβλέπονται δύο κανονιστικά εργαλεία: η υπουργική απόφαση του άρθρου 21 παρ. 3 του ν. 1650/1986, με την οποία εγκρίνεται το σχέδιο διαχείρισης της περιοχής, και το προεδρικό διάταγμα του άρθρου 21 παρ. 4 του ν. 1650/1986 με το οποίο καθορίζονται οι ζώνες και οι επιτρεπόμενες και απαγορευόμενες χρήσεις και δραστηριότητες εντός αυτών. Το σχέδιο διαχείρισης, το οποίο, κατά τα βασικά του σημεία, μπορεί να προκύπτει ήδη κατά το στάδιο εκπόνησης της ΕΠΜ και θεμελιώνεται επιστημονικά επί τη βάση της, δύναται να εξειδικεύει τους όρους και τους περιορισμούς άσκησης των δραστηριοτήτων που έχουν θεσπισθεί με το προεδρικό διάταγμα, προκειμένου να επιτευχθεί η ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου με την οριστικοποίηση του περιεχομένου των διαχειριστικών δράσεων και μέτρων. Συνεπώς, από τις διατάξεις του

άρθρου 21 παρ. 3 και 4 του ν. 1650, όπως ισχύει, δεν προδιαγράφεται χρονική αλληλουχία μεταξύ των δύο κανονιστικών εργαλείων, της υ.α. έγκρισης του σχεδίου διαχείρισης και του προεδρικού διατάγματος χαρακτηρισμού της περιοχής και καθορισμού χρήσεων γης και δραστηριοτήτων εντός της προστατευόμενης περιοχής. Σε αντίθεση, μάλιστα, με τον χαρακτήρα των στόχων διατήρησης ως σταθερών ορόσημων, τα μέτρα διατήρησης, και, κατ'ακολουθίαν και το σχέδιο διαχείρισης, έχουν, όπως έγινε δεκτό ανωτέρω (παρατήρηση 3) δυναμικό χαρακτήρα και πρέπει να προσαρμόζονται διαρκώς ανάλογα με την πραγματική κατάσταση διατήρησης της ΕΖΔ. Δεν αποκλείεται, επομένως, να προηγείται της έγκρισης σχεδίου διαχείρισης η έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 21 παρ. 4 του ν. 1650/1986 περί χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής και καθορισμού ανά ζώνη χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα στις ανωτέρω προστατευόμενες περιοχές, αρκεί οι ρυθμίσεις του π.δ/τος να κινούνται εντός του πλαισίου προστασίας που έχει θέσει η ΕΠΜ και να λαμβάνουν υπόψη το σχέδιο διαχείρισης που έχει προτείνει. Στην περίπτωση αυτή, η υ.α. έγκρισης του σχεδίου διαχείρισης, με το οποίο εξειδικεύονται οι όροι και περιορισμοί άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων που είναι απαραίτητα για την ικανοποιητική διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου, και οι ειδικότερες μελέτες που πρέπει να εκπονηθούν προκειμένου οι προτεινόμενες διαχειριστικές δράσεις και μέτρα να προσαρμοσθούν στην πραγματική κατάσταση διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής και την επίτευξη μείζονος προστασίας, μπορούν να ακολουθούν.

8. Περαιτέρω, η μεταγενέστερη της οδηγίας για του οικοτόπους, οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L. 197) με την οποία καθιερώθηκε η υποχρέωση προηγούμενης εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων τα οποία τεκμαίρεται ότι έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με την κοινή απόφαση 107017/28.8.2006 των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας

και Δημοσίων Έργων (Β' 1225). Με το άρθρο 3 παρ. 1 περ. α', σε συνδυασμό με το Παράρτημα Ι του άρθρου 11 της εν λόγω ΚΥΑ, επιβάλλεται υποχρέωση διενέργειας «Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης» (ΣΠΕ) για σχέδια και προγράμματα που ενδέχεται να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αφορούν, μεταξύ άλλων, στον πολεοδομικό ή χωροταξικό σχεδιασμό ή χρήσεις γης, και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για την έκδοση αδειών για έργα και δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας, υποκατηγοριών 1 και 2, του Παραρτήματος Ι (πίνακες 1 – 10) της ΚΥΑ 15393/2332/2002 (Β' 1022). Για άλλες περιπτώσεις σχεδίων και προγραμμάτων, μεταξύ των οποίων τα σχέδια ή προγράμματα που καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων των υποκατηγοριών 1 και 2, του Παραρτήματος Ι (πίνακες 1 – 10) της προαναφερόμενης ΚΥΑ 15393/2332/2002, προβλέπεται, στο άρθρο 3 παρ. 2 της ΚΥΑ 107017/2006, σε συνδυασμό με το Παράρτημα ΙΙ του άρθρου 11, η διενέργεια περιβαλλοντικού προελέγχου, προκειμένου να κριθεί αν αυτά, στη συγκεκριμένη περίπτωση, συνεπάγονται σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και, κατ' ακολουθίαν, αν απαιτείται να τηρηθεί η διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ). Περαιτέρω, κατά το άρθρο 3 παρ. 1 περ. β' της αυτής ΚΥΑ/2006, ΣΠΕ πραγματοποιείται «για όλα τα σχέδια και προγράμματα, τα οποία στο σύνολό τους ή εν μέρει εφαρμόζονται σε περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 [Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.)] και τα οποία ενδέχεται να τις επηρεάσουν σημαντικά. Εξαιρούνται τα σχέδια διαχείρισης και τα προγράμματα δράσης που συνδέονται άμεσα ή είναι απαραίτητα για τη διαχείριση και προστασία των περιοχών αυτών. Προκειμένου να κριθεί αν τα σχέδια και προγράμματα που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο και δεν αφορούν σχέδια και προγράμματα της παραγράφου (α), ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 ..., και επομένως αν πρέπει να υποβληθούν σε διαδικασία Σ.Π.Ε., πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία

περιβαλλοντικού προελέγχου του άρθρου 5». Στη συνέχεια, όμως, με την παράγραφο 1 της κοινής απόφασης οικ. 40238/28.9.2017 των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3759/25.10.2017) τροποποιήθηκε η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 περ. β' της ΚΥΑ 107017/2006 και ορίσθηκε πλέον ότι ΣΠΕ πραγματοποιείται «Για όλα τα σχέδια και προγράμματα τα οποία στο σύνολό τους ή εν μέρει υλοποιούνται σε περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και τα οποία ενδέχεται να τις επηρεάσουν σημαντικά, κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας τους», αλλά ότι «Εξαιρούνται τα προεδρικά διατάγματα χαρακτηρισμού περιοχών και καθορισμού ζωνών προστασίας δραστηριοτήτων και χρήσεων γης των προστατευόμενων περιοχών του άρθρου 6 του ν. 3937/2011 (ΦΕΚ Α' 60) [ήδη του άρθρου 47 του ν. 4685/2020], τα οποία εκδίδονται κατ' εφαρμογή Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (Ε.Π.Μ.), καθώς και τα σχέδια διαχείρισης και τα προγράμματα δράσης που συνδέονται άμεσα ή είναι απαραίτητα για τη διαχείριση και προστασία των προστατευτών αντικειμένων των περιοχών αυτών. Προκειμένου να κριθεί αν τα σχέδια και προγράμματα που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο, και δεν αφορούν σχέδια και προγράμματα της παραγράφου (α), ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και επομένως αν πρέπει να υποβληθούν σε διαδικασία Σ.Π.Ε., πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου του άρθρου 5». Η οδηγία 2001/42/ΕΚ σκοπεύει στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας και απαιτεί τη διενέργεια περιβαλλοντικής εκτίμησης στο υψηλότερο επίπεδο του «σχεδιασμού ή προγραμματισμού», σε στάδιο δηλαδή προγενέστερο της έναρξης υλοποίησης συγκεκριμένων έργων ή δραστηριοτήτων, προ της οποίας ανακύπτει υποχρέωση εκτίμησης των επιπτώσεων βάσει της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ. Η οδηγία 2001/42/ΕΚ λαμβάνει παράλληλα μέριμνα για την αποφυγή επαναλήψεων κατά την εκτίμηση των επιπτώσεων σε διάφορα στάδια και την εν γένει οικονομία και αποτελεσματικότητα των

σχετικών διαδικασιών. Στο πλαίσιο αυτό, η οδηγία παρέχει στα κράτη μέλη την ευχέρεια επιλογής του κατάλληλου συστήματος τέτοιας στρατηγικής εκτίμησης και προβλέπει, ως εναλλακτικές δυνατότητες, είτε την ένταξη των απαιτήσεων και ρυθμίσεων της σε υφιστάμενες διαδικασίες είτε τη θέσπιση ειδικής προς τούτο διαδικασίας (βλ. άρθρο 4 παρ. 2). Κατά την αρχική μεταφορά της οδηγίας με την ΚΥΑ 107017/2006 ο εθνικός κανονιστικός νομοθέτης επέλεξε τη δεύτερη λύση, η επιλογή, ωστόσο, αυτή δεν απέκλειε την, κατόπιν τροποποίησης της κανονιστικής αυτής ρύθμισης, ενσωμάτωση των απαιτήσεων της οδηγίας σε υφιστάμενη διαδικασία, ως προς σχέδιο ή πρόγραμμα που θα υπέκειτο σε ΣΠΕ. Τέτοια εκτίμηση των επιπτώσεων στο αρχικό στάδιο του σχεδιασμού χωροταξικών και περιβαλλοντικών ρυθμίσεων, και όχι επ' ευκαιρία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης συγκεκριμένων έργων ή δραστηριοτήτων, γίνεται και με τις ΕΠΜ, βάσει της 69269/5387/24.10.1990 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Γεωργίας, Πολιτισμού, Εμπορικής Ναυτιλίας, Τουρισμού, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Μεταφορών και Επικοινωνιών (Β' 678), η οποία περιλαμβάνει, στα άρθρα 11-15, ρυθμίσεις για τον καθορισμό του περιεχομένου, τους φορείς ανάθεσης ή κατάρτισης, τον τρόπο, τη διαδικασία ανάθεσης και την παραλαβή και έγκριση της ΕΠΜ και θέτει, στον Πίνακα 4 του άρθρου 16, τις προδιαγραφές για το περιεχόμενο των ΕΠΜ (εισαγωγή, περιγραφή, εκτίμηση της περιοχής και σύνθεση των στοιχείων, αξιολόγηση και οριοθέτηση του προστατευτέου αντικειμένου, σκοποί προστασίας, τεκμηρίωση της ανάγκης λήψης μέτρων, προτάσεις διαχείρισης, εναλλακτικές προτάσεις, προετοιμασία φακέλου ανακοίνωσης και δημοσιοποίηση σχεδίου π.δ.). Εξάλλου, η ΚΥΑ αυτή, καθ' ό μέρος ρυθμίζει τα ανωτέρω ζητήματα κατάρτισης ΕΠΜ, εξακολουθεί να ισχύει, δεδομένου ότι δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη στο προαναφερθέν άρθρο 21 παρ. 2 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, απόφαση του αρμόδιου Υπουργού για τη ρύθμιση των εν λόγω θεμάτων. Υπό τα δεδομένα αυτά, οι επιπτώσεις στο περιβάλλον και η επάρκεια των σχετικών ρυθμίσεων

εκτιμώνται κατά την εκπόνηση και πριν από την έγκριση του π.δ., όπως δηλαδή επιτάσσει το άρθρο 4 της οδηγίας 2001/42/EK, βάσει των ΕΠΜ, οι οποίες περιγράφουν, αξιολογούν και ενσωματώνουν στο «σχέδιο» όλες τις διαθέσιμες κατά το στάδιο αυτό περιβαλλοντικές πληροφορίες, μετά την εξέταση εναλλακτικών λύσεων, κατά τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 21 παρ. 2 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 47 του ν. 4685/2020, και τεκμηριώνουν την ανάγκη έκδοσης των π.δ. χαρακτηρισμού προστατευόμενων περιοχών και καθορισμού ζωνών προστασίας και χρήσεων γης (βλ. απόφαση ΔΕΕ της 12ης Ιουνίου 2019, υπόθεση C-43/18, Compagnie d'entreprises CFE SA κ. Région de Bruxelles-Capitale, σκ. 31-74). Τέλος, προκειμένου να θεωρηθεί ότι το σύστημα της ΕΠΜ στοιχεί προς τις απαιτήσεις της οδηγίας 2001/42/EK, πρέπει να πληρούνται και οι διαδικαστικές προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 6 αυτής, δηλαδή, πρέπει το προκαταρκτικό σχέδιο και η περιβαλλοντική μελέτη που το συνοδεύει να τεθούν, κατά τη διαβούλευση, στη διάθεση του κοινού επί εύλογο χρονικό διάστημα, προκειμένου αυτό να δυνηθεί να εκφράσει τις απόψεις του επικαίρως, σε στάδιο πριν από την έγκριση του σχεδίου. Υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις, η νεώτερη ΚΥΑ 40238/2017, που εντάσσει τη στρατηγική εκτίμηση του σχεδίου στην ως άνω «συντονισμένη / κοινή διαδικασία» έκδοσης των π.δ. προστασίας βάσει ΕΠΜ, κάνει χρήση της ευχέρειας που απονέμουν τα άρθρα 4 παρ. 2 και 11 παρ. 2 της οδηγίας 2001/42/EK και συνάδει προς αυτήν (πρβλ. ΣτΕ 164-167/2021, ΠΕ 208/2020, 80/2018).

9. Όσον αφορά το καθεστώς προστασίας της νήσου Γυάρου, από τα στοιχεία που συνοδεύουν το σχέδιο προκύπτουν τα εξής: Η Γυάρος είναι ένα ακατοίκητο, άγονο νησί των βορείων Κυκλάδων με συνολική έκταση 17,76 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Εξαιτίας της «αφιλόξενης» για τον άνθρωπο γεωμορφολογίας του το νησί χρησιμοποιήθηκε κατά καιρούς κυρίως ως τόπος εξορίας. Το νησί της Γυάρου έχει εξαιρετική οικολογική αξία αφού είναι μια από τις σημαντικότερες περιοχές αναπαραγωγής της απειλούμενης με εξαφάνιση μεσογειακής φώκιας (*Monachus monachus*) στη Μεσόγειο, αλλά είναι επίσης σημαντική για την ορνιθοπανίδα της

(ιδιαίτερως τα είδη μύχος και μαυροπετρίτης), για τα υποθαλάσσια λιβάδια Ποσειδωνίας (*Posidonia oceanica*) και τα εκτεταμένα πεδία πυκνών ροδόλιθων/συμπαγών σχηματισμών ασβεστιτικών ροδοφυκών. Με το άρθρο 29 περ. β΄ της από 28.8.1978 απόφασης του Λιμενάρχη Σύρου, με την οποία εγκρίθηκε ο Ειδικός Κανονισμός Λιμένος Σύρου (Β΄ 39/22.1.1979) απαγορεύθηκε γενικώς η αλιεία «πέριξ της Γυάρου». Το νησί χρησιμοποιήθηκε ως πεδίο βολής για το ναυτικό μέχρι το 2002. Η περιοχή «Νήσος Γυάρος και θαλάσσια ζώνη» με κωδικό GR422003, περιελήφθη στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Natura 2000 ως ΤΚΣ-ΖΕΠ με το Παράρτημα 1 της απόφασης 2006/613/ΕΚ, όπως αντικαταστάθηκε από την 2012/9/ΕΕ εκτελεστική απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2011 για την έγκριση πέμπτου ενημερωμένου καταλόγου των τόπων κοινοτικής σημασίας για τη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε (2011) 8172] (L 10/1 της 13.1.2012), έχει δε περιληφθεί ως ΤΚΣ-ΖΕΠ στον αναθεωρηθέντα με το άρθρο μόνο της κ.υ.α. 50743/11.12.2017 Εθνικό Κατάλογο περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000. Με την Φ.514.2/2013 [σχ:4817/7.11.2013] απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου (Β΄ 3251) τροποποιήθηκε ο Ειδικός Κανονισμός Λιμένα Σύρου και εξειδικεύθηκαν τα όρια της θαλάσσιας περιοχής εντός της οποίας απαγορεύεται η αλιεία πέριξ της Γυάρου σε ακτίνα τριών (3) ναυτικών μιλίων από τις ακτές της, προκειμένου να εναρμονισθεί το καθεστώς απαγόρευσης της αλιείας με το καθεστώς προστασίας της θαλάσσιας ζώνης 3 ν.μ. πέριξ της νήσου, που έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000. Με την 91881/24.12.2015 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου (Δ΄ 463) ιδρύθηκε, κατ' επίκληση του άρθρου 19 παρ. 4.3 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του ν. 3937/2011, μόνιμο Θαλάσσιο Καταφύγιο Άγριας Ζωής στη θαλάσσια ζώνη πέριξ της Γυάρου και σε απόσταση 3 ναυτικών μιλίων από τις ακτές για τη διατήρηση της μεσογειακής φώκιας, του μύχου, των λειμώνων Ποσειδωνίας, των υφάλων και των ιχθυοαποθεμάτων της περιοχής. Εξάλλου, από τις 1.7.2013 είχε ξεκινήσει το Πρόγραμμα

ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE: «Ολοκληρωμένη προστασία για τη Μεσογειακή φώκια στις Βόρειες Κυκλάδες» (LIFE12 NAT/GR/000688), το οποίο ολοκληρώθηκε στις 31.3.2018. Ως στόχο είχε τη «δημιουργία μίας νέας Θαλάσσιας Προστατευόμενης Περιοχής γύρω από το νησί της Γυάρου και την περιβάλλουσα θαλάσσια περιοχή σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες (Σύρου και Άνδρου), η οποία να λειτουργεί αποτελεσματικά για όφελος τόσο των ανθρώπων όσο και του φυσικού περιβάλλοντος». Στο πλαίσιο του προγράμματος εκπονήθηκε η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Νήσου Γυάρου και Θαλάσσιας Περιβάλλουσας Ζώνης, η οποία τελικώς δεν εγκρίθηκε δεδομένου ότι η περιοχή είχε ήδη ενταχθεί στο υπό εξέλιξη τότε έργο «Εκπόνηση ΕΠΜ, σχεδίων ΠΔ και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές Natura 2000». Εν αναμονή της εκδόσεως του προεδρικού διατάγματος χαρακτηρισμού προστατευόμενων περιοχών της νήσου Γυάρου, εκδόθηκαν, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 6 παρ. 9 του ν. 3937/2011, υπουργικές αποφάσεις για την προστασία της περιοχής, βάσει των αποτελεσμάτων του προγράμματος LIFE CYCLADES. Ειδικότερα, με την ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/58979/1531/4.7.2019 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Δ' 239) οριοθετήθηκαν ως περιοχή προστασίας οι χερσαίες και υδάτινες εκτάσεις της νήσου Γυάρου και της όμορης θαλάσσιας έκτασης μέχρι τρία (3) ναυτικά μίλια περίξ της νήσου, καθορίσθηκαν ζώνες (θαλάσσιες και χερσαίες) (άρθρο 2), τέθηκαν ειδικοί όροι και περιορισμοί εντός αυτών (άρθρο 3), τέθηκαν γενικοί όροι και περιορισμοί μεταξύ των οποίων και η διατήρηση σε ισχύ του θαλάσσιου καταφυγίου άγριας ζωής (άρθρο 4), καθορίσθηκε η διαδικασία για τον έλεγχο της τήρησης των διατάξεων της υ.α. και επιβολής κυρώσεων (άρθρο 5), ορίσθηκε δε ότι λήγει η ισχύς της υ.α. μετά την παρέλευση διετίας από την έκδοσή της (άρθρο 8). Η ισχύς της εν λόγω υ.α. παρατάθηκε για ένα έτος από τη λήξη της με την ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/67391/2552/2552/16.7.2021 υ.α. (Δ' 412). Η ισχύς της υ.α. του 2019 παρατάθηκε για ακόμα ένα έτος και τροποποιήθηκε με την ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/38930/1109/18.4.2022 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Δ' 321) κατόπιν της ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/36904/1044/13.4.2022 εισήγησης της

Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής. Η τροποποίηση αφορούσε κυρίως την αφαίρεση της πρόβλεψης για χορήγηση ειδικής άδειας αλιείας από τις λιμενικές αρχές. Η υ.α. του 2019 παρατάθηκε εκ νέου για ένα έτος και τροποποιήθηκε με την ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/92566/263013.9.2022 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος (Δ' 586) κατόπιν της ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/92520/2628/13.9.2022 εισήγησης της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής. Η υ.α. του 2019 παρατάθηκε για ένα επιπλέον έτος και τροποποιήθηκε με την ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/70522/1843/28.6.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Δ' 449/12.7.2024) (σύνολο ισχύος της αρχικής υ.α. έξι έτη). Μετά τη λήξη του καθεστώτος προστασίας δυνάμει των ανωτέρω υ.α., εκδόθηκε η 18/3.7.2025 απόφαση του Λιμενάρχη Σύρου, με την οποία αποφασίσθηκε η καθολική απαγόρευση κάθε μορφής αλιείας, επαγγελματικής ή ερασιτεχνικής, στη θαλάσσια περιοχή μέχρι τρία ναυτικά μίλια περίξ της νήσου Γυάρου από 4.7.2025. Από απόψεως προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος, με την ΥΠΠΟ/ΔΙ/ΑΠ/Γ/4016/68475/17.12.2001 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού (Β' 1680) η νήσος Γυάρος χαρακτηρίστηκε ως ιστορικός τόπος και το κτίριο των Φυλακών, καθώς και όλα τα κτίρια, εγκαταστάσεις και κατασκευές που βρίσκονται στις περιοχές των πέντε (5) όρμων (ανατολικό τμήμα του νησιού) χαρακτηρίστηκαν ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία. Με την ΥΠΠΟΤ/ΔΝΣΑΚ/58658/1129/15.6.2011 (ΑΑΠ 182) απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού οριοθετήθηκε ο ιστορικός τόπος της νήσου Γυάρου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3028/2002, ο οποίος περιλαμβάνει την περιοχή των πέντε (5) όρμων στα ανατολικά, με διεύρυνση προς την ενδοχώρα και το ΝΑ άκρο του νησιού και τη νησίδα Γλαρονήσι.

10. Όσον αφορά τη διαδικασία πρότασης και το περιεχόμενο του υπό επεξεργασία σχεδίου διατάγματος, από τα στοιχεία που το συνοδεύουν προκύπτουν τα ακόλουθα: Εκπονήθηκε η ΕΠΜ «Μελέτη 8: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις Περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου» και συγκεκριμένα για την ομάδα 8α περιοχών Natura Περιφερειακών Ενοτήτων Σύρου, Άνδρου, Τήνου, Μυκόνου, Κέας-Κύθνου

και Μήλου (βλ. Έκδοση 1η, 31.10.2022 ΕΠΜ της αναδόχου εταιρείας «Υλη-Διαχείριση και Προστασία Περιβάλλοντος»). Η μελέτη διαρθρώνεται σε 5 κεφάλαια (Τα κεφάλαια 1 έως 4 αποτελούν το «Τεύχος Α΄: Ανάλυση, Αξιολόγηση και Χαρακτηρισμός Προστατευτέου Αντικειμένου» και το κεφάλαιο 5 το «Τεύχος Β: Διαχείριση Προστατευτέου Αντικειμένου») ως ακολούθως: Κεφάλαιο 1 «Εισαγωγή», Κεφάλαιο 2 «Περιγραφή προστατευτέου αντικειμένου», Κεφάλαιο 3 «Συνολική εκτίμηση και σύνθεση στοιχείων», Κεφάλαιο 4 «Αξιολόγηση – Οριοθέτηση περιοχής και προστατευτέου αντικειμένου», Κεφάλαιο 5 «Προτάσεις διαχείρισης». Το κάθε κεφάλαιο αποτελείται από το κυρίως τεύχος της μελέτης (Τεύχος ΜΑ) και το τεύχος στοιχείων τεκμηρίωσης (Τεύχος ΤΤΑ). Στο Τεύχος ΜΑ εντάσσονται τα βασικά στοιχεία, τα σημαντικότερα δεδομένα και τα βασικά πορίσματα και αποτελέσματα των αναλύσεων που υλοποιεί η ΕΠΜ, καθώς και οι προτάσεις στις οποίες καταλήγει. Στο Τεύχος ΤΤΑ (υποστηρικτικό αρχείο τεκμηρίωσης) περιλαμβάνονται επιπλέον πληροφορίες και στοιχεία, πίνακες δεδομένων και συμπληρωματικό υλικό, που λήφθηκαν υπόψη και τεκμηριώνουν τις διαχειριστικές επιλογές που προτείνονται από την ΕΠΜ. Ειδικότερα, στο Κεφάλαιο 1 της ΕΠΜ, κατά το μέρος που αφορά στην προστατευόμενη περιοχή της Γυάρου, αναφέρεται ότι από τη συνολική έκταση των 260.369 στρεμμάτων της περιοχής το 93,2% είναι θαλάσσια περιοχή. Στην έκταση εμφανίζονται 17 τύποι οικοτόπων (τ.ο.) εκ των οποίων οι 5 είναι θαλάσσιοι και οι 12 χερσαίοι, εκ των οποίων οι 4 είναι μη χαρτογραφημένοι. Υπάρχουν 3 τύποι οικοτόπων προτεραιότητας, ο 1120 - λιβάδια Ποσειδωνίας (*Posidonia oceanica*) με 2.603,7 στρέμματα, ο 3170 (μεσογειακά εποχικά τέλματα) και ο 6220 (ψευδοστέπα με αγρωστώδη και μονοετή φυτά από *Thero-Brachyrodietea*). Η σημασία του βιοτικού περιβάλλοντος έγκειται στο ότι: α. υπάρχουν συνολικά 10 είδη χερσαίας πανίδας της Οδηγίας 42/93/ΕΟΚ, 6 χερσαία είδη και 4 θαλάσσια. Από αυτά τουλάχιστον 3 είδη συμπεριλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο των απειλούμενων ζώων της Ελλάδας σε κατηγορία κινδύνου: η φώκια *Monachus monachus* (CR), το Ρινοδέλφιο (*Tursiops truncatus*)(VU) και η Πίννα (VU) β. υπάρχει 1 είδος πανίδας προτεραιότητας: η φώκια

Monachus monachus γ. υπάρχει 1 πολύ σημαντικό είδος θαλάσσιων θηλαστικών: το ρινοδέλφιο (*Tursiops truncatus*) δ. υπάρχουν 8 άλλα σημαντικά είδη πανίδας, εκ των οποίων ένα είδος ψαριού (*Siganus rivulatus*) και 7 είδη ασπόνδυλων ε. προτείνεται να προστεθεί 1 είδος ερπετού, Μαύρο Φίδι της Γυάρου (*Hierophis viridiflavus*), τοπικό ενδημικό στ. εμφανίζονται 11 σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας της Οδηγίας 147/2009/ΕΚ, εκ των οποίων ο Μαυροπετρίτης (*Falco eleonora*), είναι είδος χαρακτηρισμού, ενώ ο Μύχος (*Puffinus yelkouan*) έχει τον 2ο μεγαλύτερο αναπαραγωγικό πληθυσμό παγκοσμίως. Άλλα είδη είναι ο Θαλασσοκόρακας (*Phalacrocorax aristotelis*), η Αετογερακίνα (*Buteo rufinus*), ο Σπιζαετός (*Hieraaetus fasciatus*) και ο Μαυροπετρίτης (*Falco eleonora*) (Σελ. 58) ζ. συνολικά 2 είδη ορνιθοπανίδας συμπεριλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο των απειλούμενων ζώων της Ελλάδας [(η Αετογερακίνα (*Buteo rufinus*) και ο Αιγαιόγλαρος (*Larus audouinii*) τα οποία χαρακτηρίζονται ως τρωτά(VU)] η. όσον αφορά τη χλωρίδα, σύμφωνα με την υφιστάμενη πληροφορία (ΤΕΔ), δεν υπάρχουν πολύ σημαντικά είδη χλωρίδας στη συγκεκριμένη περιοχή, ωστόσο, το είδος *Fritillaria obliqua* subsp. *Tuntasia*, προτείνεται να συμπεριληφθεί στα πολύ σημαντικά είδη της περιοχής θ. 10 ενδημικά είδη χλωρίδας, εκ των οποίων το 1 είναι τοπικό ενδημικό των Κυκλάδων: *Fritillaria obliqua* subsp. *Tuntasia* ι. η περιοχή Natura αποτελεί τμήμα της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά ΣΠΠ GR202: Νήσος Γυάρου. Στο Κεφάλαιο 2 της ΕΠΜ περιγράφεται το προστατευτέο αντικείμενο της μελέτης και παρουσιάζονται τα πολύ σημαντικά είδη πανίδας που απαντώνται στην περιοχή της Γυάρου (*Monachus monachus*-Μεσογειακή φώκια, *Tursiops truncatus*-Ρινοδέλφιο, *Hierophis viridiflavus*-Μαύρο φίδι και η *Pinna nobilis*-Πίννα) και κάποια βασικά στοιχεία για αυτά (είδος προτεραιότητας, βαθμός διατήρησης και κατάσταση διατήρησης). Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δελτίο (ΤΕΔ), στην ΕΖΔ GR4220033, εμφανίζονται 2 είδη πανίδας: 2 είδη θηλαστικών (*Monachus monachus*, *Tursiops truncatus*). Η συγκεκριμένη περιοχή είναι σημαντική για τη διατήρηση του είδους *Monachus monachus*, δεδομένου ότι η τάξη μεγέθους του πληθυσμού

φωκίων που χρησιμοποιεί την περιοχή της Γυάρου είναι 51-100 περίπου άτομα διαφόρων ηλικιών. Η μεγάλη σπουδαιότητα της περιοχής ενισχύεται και από το ρυθμό γεννήσεων που καταγράφηκε στην περιοχή. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2011-2017, στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE CYCLADES (LIFE12 NAT/GR/000688), καταγράφηκε μέσος όρος 9,3 γεννήσεων ανά έτος. Σε σχέση με την υφιστάμενη πληροφορία, σημειώνεται η συμπλήρωση ενός είδους ερπετού και ενός θαλάσσιου ασπόνδυλου. Σύμφωνα με το ΤΕΔ της ΖΕΠ, εμφανίζονται 23 είδη ορνιθοπανίδας εκ των οποίων: 1 είναι είδος χαρακτηρισμού (*Falco eleonora*), 1 είδος με βαθμό διατήρησης Α, 9 είναι είδη με βαθμό διατήρησης Β. Προτάθηκε, επίσης, η προσθήκη 13 ακόμη σημαντικών ειδών ορνιθοπανίδας. Αξιολογήθηκαν, επίσης, τα είδη ορνιθοπανίδας, για τα οποία η συγκεκριμένη ΖΕΠ είναι σημαντική, με καταγραφή της παρουσίας τους στην περιοχή και αναγωγή του αριθμού αυτού στην ευρύτερη περιοχή του Νοτίου Αιγαίου. Ειδικά για το είδος *Puffinus yelkouan*-Μύχος αναφέρεται ότι στην περιοχή αναπαράγονται 3.090-7.450 ζευγάρια Μύχου, το οποίο καθιστά τη Γυάρο τη δεύτερη μεγαλύτερη αποικία του είδους παγκόσμια φιλοξενώντας πάνω από 77% του εθνικού πληθυσμού και ένα πολύ σημαντικό ποσοστό του παγκόσμιου πληθυσμού (σελ. 170-171). Όσον αφορά τις απειλές και τις πιέσεις, εντοπίζονται ως υψηλής έντασης απειλή («D01») οι επενδύσεις αιολικών πάρκων, τα οποία κατά τον χρόνο εκείνο έφεραν άδεια παραγωγής για τον Αιγαιόγλαρο (*Larus audouinii*), τον Αρτέμη (*Calonectris diomedea*), τον Θαλασσοκόρακα (*Phalacrocorax aristotelis*), τον Σπιζαετό (*Hieraaetus fasciatus*), τον Μαυροπετρίτη (*Falco eleonora*) και τον Μύχο (*Puffinus yelkouan*), που απαντούν στις Οικοσυστημικές Χωρικές Ενότητες (ΟΧΕ): Θαμνώδεις εκτάσεις, Φρυγανικές εκτάσεις, Απόκρημνες βραχώδεις ακτές, Ακατοίκητες νησίδες, Εγκαταλειμμένες καλλιέργειες και Ποολίβαδα. Στη θαλάσσια ζώνη της Γυάρου, η ναυσιπλοΐα αποτελεί μέτριας έντασης απειλή («E02- Μεταφορικές δραστηριότητες ναυσιπλοΐας και οχηματαγωγών») για τα είδη Αρτέμης (*Calonectris diomedea*) και Μύχος (*Puffinus yelkouan*) στις ΟΧΕ: Ακατοίκητες νησίδες, Απόκρημνες

βραχώδεις ακτές, και Θαλασσοκόρακας (σελ. 380) (*Phalacrocorax aristotelis*) και Αιγαιόγλαρος (*Larus audouinii*) στις ΟΧΕ: Ακατοίκητες νησίδες, Απόκρημνες βραχώδεις ακτές και Θαλάσσια Λιβάδια. Εντοπίζεται, επίσης, η πίεση F07- Αθλητισμός, τουρισμός και δραστηριότητες αναψυχής, μέτριας έντασης, για τα είδη: Θαλασσοκόρακας (*Phalacrocorax aristotelis*), Μύχος (*Puffinus yelkouan*), Αρτέμης (*Calonectris diomedea*), Αιγαιόγλαρος (*Larus audouinii*) και Σπιζαετός (*Hieraaetus fasciatus*) που εμφανίζεται στις ΟΧΕ Απόκρημνες βραχώδεις ακτές, Ακατοίκητες νησίδες (σελ. 380). Το Κεφάλαιο 3 της ΕΠΜ (Συνολική εκτίμηση και σύνθεση στοιχείων-Τεύχος Μελέτης (ΜΑ) περιλαμβάνει αρχικά την αξιολόγηση της σημασίας/ευθύνης των συγκεκριμένων περιοχών Natura και επιμέρους περιοχών αυτών για τη διατήρηση ή βελτίωση της Κατάστασης Διατήρησης (ΚΔ) τύπων οικοτόπων/ειδών σε εθνικό επίπεδο, βάσει της υφιστάμενης κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος. Για την αξιολόγηση και ακολούθως τον καθορισμό και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων διαχείρισης χρησιμοποιήθηκαν ως κριτήρια παράμετροι, οι οποίες ήδη χρησιμοποιούνται ευρέως σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε για την αξιολόγηση της σημασίας των τόπων του Δικτύου Natura 2000 ως προς τη διατήρηση των τύπων οικοτόπων και ειδών (ΤΕΔ-SDFs), είτε για την αξιολόγηση των τύπων οικοτόπων και ειδών σε επίπεδο βιογεωγραφικής περιοχής στο κράτος μέλος (εθνικές εκθέσεις άρθρων 12 και 17) και αφορούν τη σχετική επιφάνεια (για τους τύπους οικοτόπων) και τον σχετικό πληθυσμό (για τα είδη), τον βαθμό διατήρησης, την κατάσταση διατήρησης, την τάση της κατάστασης διατήρησης ή τάση του μεγέθους του αναπαραγόμενου πληθυσμού (για τα είδη ορνιθοπανίδας) και την προτεραιότητα (είδος ή οικότοπος προτεραιότητας όπως ορίζεται από την οδηγία 92/43/ΕΟΚ και είδη χαρακτηρισμού για την ορνιθοπανίδα). Με βάση τα ανωτέρω κριτήρια προέκυψαν πίνακες αξιολόγησης και ιεράρχησης προτεραιοτήτων διαχείρισης για τους τ.ο και τα είδη που εντάσσονται στο προστατευτέο αντικείμενο ανά περιοχή Natura (Πίνακες 3.1.1-1 και 3.1.12 στο ΤΤΑ). Τα κενά γνώσης (άγνωστα ή δεν έχουν συμπληρωθεί στα ΤΕΔ) σχετικά με τον πληθυσμό, τον βαθμό ή κατάσταση

διατήρησης (ΒΔ και ΚΔ, αντίστοιχα) και την τάση της ΚΔ ή τάση αναπαραγόμενου πληθυσμού για την ορνιθοπανίδα που διαπιστώθηκαν, συμπληρώθηκαν με βάση την κρίση των ειδικών επιστημόνων, λαμβάνοντας υπόψη την ευθύνη διατήρησης του συγκεκριμένου τόπου για το είδος/τ.ο. αλλά και τον βαθμό διατήρησής τους. Ειδικότερα για την ορνιθοπανίδα και με δεδομένο ότι για τα περισσότερα σημαντικά είδη και είδη χαρακτηρισμού, η τάση του αναπαραγόμενου πληθυσμού σημειώθηκε ως «άγνωστη» (καθώς σύμφωνα με τις προδιαγραφές «σε περίπτωση άγνωστης τιμής, αυτή επικρατεί όλων»), σε πολλές περιπτώσεις η προτεραιότητα διαχείρισης τόσο για θεσμικά όσο και για διαχειριστικά μέτρα, συμπληρώθηκε ή μεταβλήθηκε, σύμφωνα με την γνώμη των ειδικών επιστημόνων. Τέλος, τα πολύ σημαντικά είδη και οι σημαντικοί τ.ο., για τα οποία τα στοιχεία αξιολόγησης ήταν άγνωστα και στους ειδικούς, κρίθηκε ότι χρήζουν περαιτέρω μελέτης και ομαδοποιήθηκαν ξεχωριστά με τη σημείωση ότι για αυτά τίθεται ως προτεραιότητα η συλλογή πρωτογενών δεδομένων και η βελτίωση της γνώσης μέσω μελετών βάσης (σελ. 11-12). Στη συνέχεια έγινε η συσχέτιση των προτεραιοτήτων διαχείρισης για τα είδη /τ.ο. με τις κύριες οικοσυστημικές χωρικές ενότητες τους (ΟΧΕ), για τα σημαντικά είδη και τ.ο. με μέση και υψηλή προτεραιότητα διαχείρισης τόσο για θεσμικά όσο και για διαχειριστικά μέτρα (σελ. 46). Μελετήθηκαν επίσης οι κυριότερες πιέσεις και απειλές που καταγράφονται εκτός των ορίων της περιοχής Natura και εκτιμάται ότι επηρεάζουν τα προστατευτέα αντικείμενα. Όσον αφορά τις θαλάσσιες δραστηριότητες της ευρύτερης περιοχής, εκτός των ορίων του θαλάσσιου τμήματος της ΕΖΔ/ΖΕΠ GR4220033 της Γυάρου, οι κυριότερες πιέσεις και απειλές, των θαλάσσιων δραστηριοτήτων της ευρύτερης περιοχής προέρχονται από τις πιέσεις/απειλές G01 «Αλιεία με δίχτυα», η συγκομιδή θαλάσσιων αλιευμάτων και οστρακοειδών (επαγγελματική, ερασιτεχνική) που προκαλεί μείωση πληθυσμών ειδών/θηραμάτων και όχληση των ειδών, G03 «Αλιεία με βιντζότρατα», G12 «Τυχαία θανάτωση», λόγω δραστηριοτήτων αλιείας και η ναυσιπλοΐα, όπως η E02 «Μεταφορικές δραστηριότητες ναυσιπλοΐας και οχηματαγωγών», η E07

«Θαλάσσια ρύπανση με πετρέλαιο» και Ε03 «Δίαυλοι ακτοπλοϊκών γραμμών (εμπορικών και επιβατικών) και η υποδομή αγκυροβόλησης (π.χ. κανάλια, βυθοκόρηση)». Τα είδη θαλάσσιας πανίδας, που ενδέχεται να επηρεάζονται είναι η Μεσογειακή Φώκια (*Monachus monachus*), το Ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*), η Πίννα (*Pinna nobilis*). Οι παραπάνω πιέσεις και απειλές ενδέχεται, κατά τη μελέτη, να επηρεάζουν επίσης και την πλούσια ορνιθοπανίδα της περιοχής και συγκεκριμένα το είδος χαρακτηρισμού ο Μαυροπετρίτης (*Falco eleonorae*) και τα σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας όπως ο Μύχος (*Puffinus yelkouani*), για τον οποίο η Γυάρος αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη αποικία του είδους παγκοσμίως, ο Σπιζαετός (*Hieraetus fasciatus*), η Αετογερακίνα (*Buteo rufinus*), ο Θαλασσοκόρακας (*Phalacrocorax aristotelis*), ο Αρτέμης (*Calonectris diomedea*) και ο Αιγαιόγλαρος (*Larus audouinii*), καθώς και μεταναστευτικά είδη ορνιθοπανίδας (σελ. 98). Στη συνέχεια, εκτιμήθηκαν και αξιολογήθηκαν οι δυνητικές συγκρούσεις μεταξύ της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος και των οικονομικών δραστηριοτήτων με ανάδειξη των οικοσυστημικών χωρικών ενότητων (ΟΧΕ) υψηλής και μέσης παρουσίας των ειδών/τ.ο. καθώς και των πιέσεων/απειλών με εκτιμώμενη υψηλή και μέτρια ένταση (σελ. 114-115). Στο Κεφάλαιο 4 «Αξιολόγηση-Οριοθέτηση περιοχής και προστατευτέου αντικείμενου Τεύχος Μελέτης (ΜΑ)», όσον αφορά τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την οριοθέτηση ζωνών προστασίας και τον καθορισμό των επιτρεπόμενων ειδικών κατηγοριών χρήσεων στις προστατευόμενες περιοχές της μελέτης, αναφέρεται ότι βασική αρχή της μεθοδολογίας αποτελεί η αξιολόγηση των τύπων οικοτόπων και των ΟΧΕ των ειδών που αποτελούν το προστατευτέο αντικείμενο της κάθε περιοχής, καθώς και η οικολογική αξία που ο συνδυασμός τους προσδίδει στον χώρο. Η διαδικασία περιλαμβάνει τρία στάδια και εφαρμόζεται σε επίπεδο περιοχής Natura 2000 ως εξής: 1. Αξιολόγηση τύπων οικοτόπων, ΟΧΕ ειδών και ενδιαιτημάτων ορνιθοπανίδας. 2. Καθορισμός σημαντικών περιοχών με βάση την αξιολόγηση τύπων οικοτόπων, ΟΧΕ ειδών και ενδιαιτημάτων ορνιθοπανίδας. 3. Χαρακτηρισμός των ζωνών προστασίας σύμφωνα με τα

άρθρα 44 και 46 παρ. 4 του ν. 4685/2020 Για τον καθορισμό των σημαντικών για προστασία περιοχών, αξιολογήθηκε το προστατευτέο αντικείμενο κάθε έκτασης όπως προέκυψε από την αξιολόγηση του κεφαλαίου 3 και προτεραιοποιήθηκε με βάση τα θεσμικά και διαχειριστικά μέτρα. Συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας/βαθμολόγηση του προστατευτέου αντικειμένου ανά έκταση παρατίθεται στο ΤΤΑ (Κεφ. 4.3), όπου παρουσιάζονται αναλυτικά και οι αντίστοιχοι πίνακες ιεράρχησης των σημαντικών περιοχών κάθε προστατευόμενης περιοχής, από τους οποίους προκύπτουν οι χάρτες σημαντικότητας υποπεριοχών που παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 4.3. Η ιεράρχηση των υποπεριοχών εντός ΕΖΔ/ΖΕΠ που προηγήθηκε, χρησιμοποιείται ως εργαλείο για την οριοθέτηση και τον καθορισμό των ζωνών προστασίας, εντοπίζοντας τις ζώνες που θα πρέπει να ενταχθούν σε υψηλό βαθμό προστασίας, καθώς και αυτές όπου η προστασία κρίνεται αναγκαία αλλά όχι κρίσιμη για τη διατήρηση οικοτόπων και ειδών. Με βάση τη βαθμολόγηση των κριτηρίων προέκυψαν αντίστοιχοι χάρτες όπου παρουσιάζονται ανά περιοχή (επίπεδο νησιού) οι σημαντικές (με ιεράρχηση χαμηλής-μέσης-υψηλής σημασίας) περιοχές, οι οποίοι αποτελούν τη βάση για την αρχική διάκριση ζωνών επί χάρτου εντός ΕΖΔ και ΖΕΠ. Με βάση τον ν. 4685/2020, η αντιστοίχιση με τις υποπεριοχές που έχουν προκύψει από το προηγούμενο στάδιο έχει ως εξής: -Υψηλής σημασίας περιοχές εντός ΕΖΔ/ΖΕΠ αντιστοιχούν σε Ζώνη Απόλυτης Προστασίας της Φύσης (ΖΑΠΦ) ή σε Ζώνη Προστασίας της Φύσης (ΖΠΦ) -Μέσης σημασίας περιοχές εντός ΕΖΔ/ΖΕΠ αντιστοιχούν σε ΖΠΦ ή σε Ζώνη Διατήρησης Οικοτόπων και Ειδών (ΖΔΟΕ) -Χαμηλής σημασίας περιοχές εντός ΕΖΔ/ΖΕΠ αντιστοιχούν σε ΖΔΟΕ ή σε Ζώνη Βιώσιμης Διαχείρισης Φυσικών Πόρων (ΖΒΔΦΠ) (σελ. 22-24). Από την εφαρμογή της μεθοδολογίας ιεράρχησης, προέκυψε ο χάρτης προτεραιοποίησης προστασίας στην ΕΖΔ/ΖΕΠ της περιοχής προστασίας της βιοποικιλότητας της Γυάρου (σελ. 51). Η ΕΠΜ κατέληξε στην πρόταση των εξής ζωνών εντός της περιοχής προστασίας της βιοποικιλότητας Νήσου Γυάρου [βλ. Κεφάλαιο 4-Τεύχος Μελέτης (ΜΑ), σελ. 51-53, 79-87 και Τεύχος Παράθεσης Στοιχείων Τεκμηρίωσης (ΤΤΑ)]:

ΖΑΠΦ (Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης)-01: Η ζώνη περιλαμβάνει ένα πολύγωνο με ονομασία «Θαλάσσια και παράκτια ζώνη Γυάρου» που αντιστοιχεί στη θαλάσσια περιοχή αναπαραγωγής και τροφοληψίας της Μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*, η οποία αφορά τη θαλάσσια περιοχή από την ακτή έως τα 0,25 ν.μ. ΖΑΠΦ-02: Η ζώνη συγκροτείται από ένα πολύγωνο με ονομασία «Δυτική και βόρεια Γυάρου», που αντιστοιχεί στη χερσαία περιοχή αναπαραγωγής και ξεκούρασης της Μεσογειακής φώκιας (*Monachus monachus*) και του Μύχου (*Puffinus yelkouan*). Το πολύγωνο αντιστοιχεί στη δυτική και βόρεια Γυάρου. ΖΑΠΦ-03: Η ζώνη συγκροτείται από δύο ενωμένα πολύγωνα με ονομασία «Νησίδα Φούης Γυάρου», η οποία αφορά τη νησίδα Φούης, απέναντι από το δυτικό ακρωτήριο της Γυάρου, καθώς και μια άλλη μικρότερη νησίδα στη νοτιοδυτική ακτή της Γυάρου. Οι νησίδες αποτελούν περιοχές αναπαραγωγής και ξεκούρασης της Μεσογειακής φώκιας (*Monachus monachus*) και του Μύχου (*Puffinus yelkouan*). ΖΠΦ (Ζώνη προστασίας της φύσης)-01: Η ζώνη περιλαμβάνει ένα πολύγωνο με ονομασία «Ανατολική Γυάρου», στην ανατολική πλευρά του νησιού. Στη ζώνη αυτή είχε ενσωματωθεί η τελικώς προτεινόμενη με το παρόν σχέδιο ΖΒΔΦΠ-01 «Ιστορικός Τόπος Γυάρου» και αφορά το τμήμα με τα ιστορικά κτίρια των φυλακών. ΖΠΦ-02: Η ζώνη περιλαμβάνει ένα πολύγωνο με ονομασία «Νησίδα Γλαρονήσι Γυάρου», στην νοτιοανατολική πλευρά του νησιού. ΖΠΦ-03: Η ζώνη περιλαμβάνει ένα πολύγωνο με ονομασία «Θαλάσσια Περιοχή τροφοληψίας φώκιας και θαλασσοπουλιών Γυάρου», στην νοτιοανατολική πλευρά του νησιού, το οποίο αφορά τη θαλάσσια περιοχή από το 0,25 ν.μ. έως το 1,5 ν.μ. ΖΔΟΕ-01: Η ζώνη περιλαμβάνει ένα πολύγωνο με ονομασία «Ευρύτερη θαλάσσια περιοχή Γυάρου», η οποία αντιστοιχεί στην εξωτερική θαλάσσια έκταση της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 με κωδικό GR4220033 της Γυάρου, ανάμεσα στο 1,5 ν.μ. από την ακτή και τα 3 ν.μ. από την ακτή. Προτάθηκαν, περαιτέρω, οι επιτρεπόμενες ειδικές χρήσεις και οι όροι άσκησης αυτών για κάθε μια από τις προτεινόμενες ζώνες προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 59/2018 με αντίστοιχη τεκμηρίωση επιλογής των χρήσεων αυτών. Για

την επιλογή των επιτρεπόμενων χρήσεων γης, ελήφθη υπόψη η ΕΠΜ της Γυάρου (2018) και η ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/58979/1531 υ.α. (βλ. Κεφάλαιο 4-Τεύχος Μελέτης (ΜΑ), σελ. 113-139). Τέλος, εξετάσθηκαν οι εναλλακτικές λύσεις και αξιολόγηση της προτεινόμενης προσέγγισης, συμπεριλαμβανομένης της μηδενικής λύσης (βλ. Κεφάλαιο 4-Τεύχος Μελέτης (ΜΑ), σελ. 58-67). Στο Κεφάλαιο 5 της ΕΠΜ (Τεύχος Β) προτείνεται το σχέδιο διαχείρισης, το οποίο περιλαμβάνει τις προτάσεις διαχείρισης, το προστατευτέο αντικείμενο και τους στόχους διαχείρισής του. Οι στόχοι, σύμφωνα με τη μελέτη, πρέπει να ανταποκρίνονται στις οικολογικές ανάγκες του προστατευτέου αντικειμένου, να εξειδικεύουν τους γενικούς θεσμικούς όρους και περιορισμούς που έχουν προταθεί στο κεφάλαιο 4, να στοχεύουν στην άρση ή μετριασμό των κύριων πιέσεων και απειλών στις οποίες υπόκειται το προστατευτέο αντικείμενο και να συνεκτιμούν την ύπαρξη ανθρωπογενών δραστηριοτήτων. Παρουσιάστηκε συνοπτικά το προστατευτέο αντικείμενο, οι πιέσεις/απειλές ανά είδος/τ.ο. και οι στόχοι διαχείρισης, σύμφωνα με όσα έχουν ήδη περιγραφεί στα υποκεφάλαια περιγραφής του προστατευτέου αντικειμένου (κεφ. 2.2), αξιολόγησής του και καθορισμού προτεραιοτήτων διαχείρισης (κεφ. 3.1.1), λαμβάνοντας υπόψη τις οικολογικές του απαιτήσεις. Οι στόχοι διαχείρισης διακρίνονται, σύμφωνα με τη μελέτη, σε τρεις (3) κατηγορίες, παρουσιάζονται με ιεραρχική σειρά και διακρίνονται σε: Α. Στόχους διατήρησης/αποκατάστασης τύπων οικοτόπων (τ.ο) και ειδών, που συνδέονται με την επίτευξη της Ικανοποιητικής Κατάστασης Διατήρησης σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Β. Στόχους άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων αιεφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνου, οι οποίοι διασφαλίζουν α) την άσκηση δραστηριοτήτων με τρόπο ώστε να πάψουν να αποτελούν πιέσεις ή απειλές μέσω της πρόληψης ή αντιμετώπισης των σημαντικών επιπτώσεων αυτών στα προστατευτέα αντικείμενα, β) την αιεφόρο διαχείριση των οικοσυστημάτων, των φυσικών πόρων, του πολιτιστικού πλούτου και των τοπίων με τρόπο που διατηρείται η ακεραιότητα των συστημάτων, γ) την αντιμετώπιση των κινδύνων καταστροφών και την

επίτευξη κατάλληλης προσαρμογής, αναφορικά με συμβάντα που μπορούν να προβλεφθούν. Γ. Στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών, οι οποίοι εστιάζουν στην βελτίωση της κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης των προστατευόμενων περιοχών, στο πλαίσιο που θέτουν οι στόχοι διαχείρισης των δύο προηγούμενων κατηγοριών στη συγκεκριμένη προστατευόμενη περιοχή. Στη συνέχεια, για τη συγκεκριμένη περιοχή, με βάση την ανάλυση των Κεφαλαίων 2 και 3 της ΕΠΜ, ιεραρχήθηκαν με ειδική αιτιολόγηση τα πολυτιμότερα στοιχεία που συνθέτουν το προστατευτέο αντικείμενό της, κατά σειρά σπουδαιότητας, ως εξής: ο Μύχος (*Puffinus yelkouan*), η φώκια (*Monachus monachus*) το φυτικό είδος *Fritillaria obliqua* subsp. *tuntasia*, οι θαλάσσιοι τ.ο. 1120* (Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *Posidonia* (*Posidonium oceanicae*)) και 1170 (Ύφαλοι), καθώς και τα θαλάσσια σπήλαια (8330) το είδος *Pinna nobilis* (Πίννα), ο Μαυροπετρίτης (*Falco eleonorae*), η Αετογερακίνα (*Buteo rufinus*), ο Σπιζαετός (*Aquila fasciata*), ο Θαλασσοκόρακας (*Phalacrocorax aristotelis*), ο Αρτέμης (*Calonectris diomedea*), τα μεταναστευτικά πουλιά, οι χερσαίοι τ.ο. 6220*, 3170*, 1410, 5210, 3290 και 9320 καθώς και το εμβληματικό είδος *Hierophis viridiflavus* (Μαύρο Φίδι της Γυάρου). Ακολούθως, συνοψίζονται οι πιέσεις/ απειλές που ασκούνται στο προστατευτέο αντικείμενο. Η σημαντικότερη απειλή για το σύνολο σχεδόν του προστατευτέου αντικειμένου (για τους χερσαίους τ.ο., το πολύ σημαντικό φυτικό είδος *Fritillaria obliqua* subsp. *tuntasia* και η ορνιθοπανίδα) σχετίζεται με τον σχεδιασμό αιολικών πάρκων στην περιοχή, που θα έχουν επιπτώσεις στην έκταση των τ.ο. και των ενδιαιτημάτων των ειδών. Ακολουθεί καταγραφή των πιέσεων/απειλών για τους χερσαίους και θαλάσσιους τ.ο., για τα προστατευόμενα είδη πανίδας και ορνιθοπανίδας. Στη συνέχεια, τίθενται οι στόχοι διαχείρισης που θα πρέπει να επιτευχθούν με την υλοποίηση των προτεινόμενων μέτρων διαχείρισης. Τα Μέτρα Διαχείρισης (ΜΔ), σύμφωνα με την ΕΠΜ, αποτελούν, κατά τη μελέτη, το μέσο για την επίτευξη των στόχων διαχείρισης και για την άρση των πιέσεων/απειλών στα προστατευτέα αντικείμενα, είναι, δηλαδή, οι απαραίτητοι μηχανισμοί και δράσεις που

πρέπει να εφαρμοσθούν/υλοποιηθούν για την επίτευξη των στόχων διαχείρισης. Τα μέτρα διαχείρισης προτείνονται σε συνάρτηση με τις τρεις κατηγορίες στόχων διαχείρισης: προτείνονται μέτρα που είναι απαραίτητα για να επιτευχθεί ή να διατηρηθεί η ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου (σχετίζονται με τους στόχους διατήρησης/ αποκατάστασης τύπων οικοτόπων (τ.ο) και ειδών (Α)), μέτρα που εξειδικεύουν τους όρους και περιορισμούς άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων (σχετίζονται με τους στόχους άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνου (Β)) και μέτρα που προτείνουν την εκπόνηση μελετών ή ειδικών ενεργειών για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής (σχετίζονται με τους στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών (Γ)). Στη συνέχεια, προτείνεται ένα σχέδιο δράσης (ΣΔ), το οποίο ιεραρχεί και εξειδικεύει, όπου απαιτείται, τις προταθείσες δράσεις και παρέχει πληροφορίες σχετικά με το κόστος και τον χρόνο υλοποίησης αυτών, τις πιθανές πηγές χρηματοδότησής τους, τις διοικητικές διαδικασίες ωρίμανσής τους και της πιθανής εξάρτησής τους από άλλα μέτρα και δράσεις που να μπορούν να λειτουργήσουν ανασταλτικά στην υλοποίησή τους. Η ΕΠΜ 8α «Περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου» τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από τις 16.11.2022 έως τις 30.4.2023. Με την έναρξη της διαδικασίας της διαβούλευσης και μέχρι την ολοκλήρωσή της, λειτούργησε ειδική ιστοσελίδα (<https://ypen.gov.gr/diavouleusi>) του έργου των ΕΠΜ, η οποία δημιουργήθηκε κεντρικά από το ΥΠΕΝ. Στη συγκεκριμένη ιστοσελίδα αναρτήθηκε και ήταν διαθέσιμη για ανάγνωση και σχολιασμό η μελέτη «Μελέτη 8: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις Περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου». Μετά την ανάρτηση της μελέτης στην ιστοσελίδα δόθηκε η δυνατότητα για υποβολή σχολίων, παρατηρήσεων, ερωτημάτων και προτάσεων με e-mail, στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης του ΥΠΕΝ, με έγγραφο προς το ΥΠΕΝ ή την ανάδοχο εταιρεία, με άρθρα στον τοπικό τύπο και κοινοποίηση στο ΥΠΕΝ ή στην ανάδοχο εταιρεία και με επιστολές φορέων για ειδικά ή γενικότερα θέματα. Μετά το τέλος της

διαβούλευσης, συγκεντρώθηκαν όλα τα σχόλια και οι απόψεις υπηρεσιών/φορέων και κοινού και ομαδοποιήθηκαν, προκειμένου να αξιοποιηθούν και να συμβάλουν στη διαμόρφωση της τελικής έκδοσης της ΕΠΜ. Αναλυτικά όλα τα σχόλια, οι απόψεις, τα ερωτήματα και οι προτάσεις που κατατέθηκαν κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης καταγράφηκαν και παρατίθενται αυτούσια στο Παράρτημα της ΕΠΜ «Καταγραφή απόψεων φορέων/κοινού και διατύπωσης απαντήσεων-εισηγήσεων επ' αυτών», ενώ στο Κεφάλαιο 3 του Παραρτήματος αυτού διατυπώνονται από τους μελετητές απαντήσεις / εισηγήσεις για κάθε ένα από τα σχόλια αυτά. Τα Κεφάλαια 4 (ΜΑ και ΤΤΑ) και 5 της αρχικής συνολικής ΕΠΜ διαχωρίστηκαν, κατά το μέρος που αφορούν την περιοχή προστασίας της βιοποικιλότητας της νήσου Γυάρου, και αποτέλεσαν τα Κεφάλαια 4 και 5 της από 5.3.2025 ΕΠΜ (έκδοση 1^η, 5.3.2025), τα οποία δεν διαφέρουν, εν πολλοίς (βλ. κατωτέρω παρατήρηση 18 που αφορά την εισαγωγή ΖΒΔΦΠ), κατά περιεχόμενο από αυτά που αναρτήθηκαν στη διαβούλευση. Στη μελέτη περιλαμβάνονται ειδικά τεύχη για τις επιτρεπόμενες ειδικές χρήσεις γης, τις ειδικές χρήσεις γης ανά κατηγορία ζώνης και για τα μέτρα διαχείρισης της περιοχής. Η μελέτη κατά το μέρος που αφορά την Περιοχή GR4220033 «Νήσος Γυάρου και Θαλάσσια Ζώνη» (βλ. Κεφάλαιο 4 «Αξιολόγηση και οριοθέτηση Περιοχής Προστασίας Βιοποικιλότητας Νήσου Γυάρου» και Κεφάλαιο 5 «Σχέδιο Διαχείρισης Περιοχής Προστασίας Βιοποικιλότητας Νήσου Γυάρου» της από 5.3.2025 ΕΠΜ), εγκρίθηκε με την ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/31800/765/21.3.2025 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Στη συνέχεια η Επιτροπή Φύση 2000 γνωμοδότησε θετικά επί του σχεδίου (βλ. την από 12.5.2025 γνωμοδότησή της), επισημαίνοντας ότι «η προώθηση των π.δ. είναι απαραίτητο βήμα για τη θωράκιση των προστατευόμενων περιοχών και κυρίως για τη δημιουργία ενός συνεκτικού και ολοκληρωμένου εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών». Εν συνεχεία, εκπονήθηκε το υπό επεξεργασία σχέδιο π.δ., το οποίο αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς διαβούλευση, με

συντετμημένη προθεσμία, βάσει της διάταξης του άρθρου 61 παρ. 3 του ν. 4622/2019, από 6.6.2025 έως 16.6.2025, λόγω του ότι επέκειτο στις 4.7.2025 η λήξη της ισχύος της υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/58979/1531/21.6.2019. Τα σχόλια που διατυπώθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση του σχεδίου ομαδοποιήθηκαν και απαντήθηκαν από τους μελετητές σε ειδικό τεύχος [βλ. την από 20.6.2025 Έκθεση αξιολόγησης προτάσεων που κατατέθηκαν στη διαδικασία διαβούλευσης του σχεδίου προεδρικού διατάγματος της Προστατευόμενης Περιοχής Βιοποικιλότητας «Νήσος Γυάρος και θαλάσσια ζώνη» (εργασία Γ10)]. Με το μνημονευόμενο στο προοίμιο του σχεδίου 68758/1370/20.6.2025 έγγραφο, ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής διαβίβασε στη Διεύθυνση Νομοθετικού Έργου του Υπουργείου Περιβάλλοντος το υπό επεξεργασία σχέδιο, διατυπώνοντας τις απόψεις του επ' αυτού. Τέλος, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού εξέφεραν την άποψη ότι οι ρυθμίσεις του σχεδίου συνάδουν με τη διατήρηση της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού και πρότειναν όρους, οι οποίοι ενσωματώθηκαν στις διατάξεις του σχεδίου (βλ. 311507/8.7.2025 έγγραφο της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Προστασίας και Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων και το 311507/8.7.2025 έγγραφο της Προϊσταμένης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού).

11. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του υπό επεξεργασία σχεδίου, σκοπός του είναι η προστασία και διαχείριση του βιοτικού και αβιοτικού περιβάλλοντος ως φυσικής κληρονομιάς και πολύτιμου εθνικού φυσικού πόρου της Περιοχής Προστασίας Βιοποικιλότητας «Νήσος Γυάρος και θαλάσσια ζώνη», η οποία διακρίνεται για τη σημαντική οικολογική, φυτογεωγραφική, ζωολογική, αισθητική, επιστημονική και ιστορική της αξία («Προστατευόμενη Περιοχή νήσου Γυάρου» με κωδικό «ELBA42233»). Ειδικότερα, επιδιώκεται: α) η προστασία της ακεραιότητας της προστατευόμενης περιοχής ως προς τις οικολογικές της λειτουργίες, β) η διατήρηση των προστατευτέων αντικειμένων (φυσικών οικοτόπων, ειδών και των ενδιαιτημάτων τους), γ) η ρύθμιση των χρήσεων γης και των

ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, μέσω του καθορισμού ζωνών προστασίας, καθώς και η θέσπιση ειδικότερων μέτρων, ανά ζώνη προστασίας. Με το άρθρο 2 οριοθετείται η προστατευόμενη περιοχή και αποτυπώνονται στο σχετικό τοπογραφικό διάγραμμα (παρ. 1) τα όριά της, τα οποία συμπίπτουν με την περιληφθείσα στον Εθνικό Κατάλογο περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 «Νήσος Γυάρου και Θαλάσσια Ζώνη» με κωδικό «GR4220033», η οποία έχει χαρακτηριστεί ως Τόπος Ενωσιακής Σημασίας και ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας με την 50743/11.12.2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (παρ. 2) και η ίδια περιοχή χαρακτηρίζεται επιπλέον ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (παρ. 3). Με το άρθρο 3 προτείνεται ο καθορισμός των ζωνών προστασίας της προστατευόμενης περιοχής, αντίστοιχα, ως εξής: ΖΑΠΦ-01: Η ζώνη περιλαμβάνει ένα πολύγωνο με ονομασία «Θαλάσσια και παράκτια ζώνη Γυάρου» που αντιστοιχεί στη θαλάσσια περιοχή από την ακτή έως τα 0,25 ν.μ. ΖΑΠΦ-02: Η ζώνη συγκροτείται από ένα πολύγωνο με ονομασία «Δυτική και βόρεια Γυάρου», που αντιστοιχεί στη χερσαία περιοχή στη δυτική και βόρεια Γυάρου. ΖΑΠΦ-03: Η ζώνη συγκροτείται από δύο ενωμένα πολύγωνα με ονομασία «Νησίδα Φούης Γυάρου», η οποία αφορά τη νησίδα Φούης, απέναντι από το δυτικό ακρωτήριο της Γυάρου, καθώς και μια άλλη μικρότερη νησίδα στη νοτιοδυτική ακτή της Γυάρου. ΖΠΦ-01: Η ζώνη περιλαμβάνει ένα πολύγωνο με ονομασία «Ανατολική Γυάρου», στην ανατολική πλευρά του νησιού. ΖΠΦ-02: Η ζώνη περιλαμβάνει ένα πολύγωνο με ονομασία «Νησίδα Γλαρονήσι Γυάρου», στην νοτιοανατολική πλευρά του νησιού. ΖΠΦ-03: Η ζώνη περιλαμβάνει ένα πολύγωνο με ονομασία «Θαλάσσια Περιοχή τροφοληψίας φώκιας και θαλασσοπουλιών Γυάρου», στην νοτιοανατολική πλευρά του νησιού, το οποίο αφορά στη θαλάσσια περιοχή από το 0,25 ν.μ. έως το 1,5 ν.μ. ΖΔΟΕ-01: Η ζώνη περιλαμβάνει ένα πολύγωνο με ονομασία «Ευρύτερη θαλάσσια περιοχή Γυάρου», η οποία αντιστοιχεί στην εξωτερική θαλάσσια έκταση της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 με κωδικό GR4220033 της Γυάρου, ανάμεσα στο 1,5 ν.μ. από την ακτή και τα 3 ν.μ. από την ακτή.

ZBΔΦΠ-01: Η ζώνη με ονομασία «Ιστορικός Τόπος Γυάρου» αφορά το τμήμα με τα ιστορικά κτίρια των φυλακών. Με το άρθρο 4 του σχεδίου ορίζονται οι επιτρεπόμενες, κατά περίπτωση, ειδικές επιμέρους χρήσεις, εκ των αναφερόμενων στα άρθρα 14 α, 14β, 14γ και 14δ του π.δ. 59/2018 ανάλογα με το επίπεδο προστασίας κάθε ζώνης, όπως έχει καθορισθεί με το προηγούμενο άρθρο 3. Στο άρθρο 5 τίθενται γενικές ρυθμίσεις που αφορούν το σύνολο των Ζωνών Προστασίας στην Προστατευόμενη Περιοχή και όροι για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, στο άρθρο 6 ορίζεται ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής ως αρμόδιος για τη διαχείριση της Προστατευόμενης Περιοχής νήσου Γυάρου, στο άρθρο 7 γίνεται αναφορά στον έλεγχο τήρησης του π.δ., ο οποίος διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 (Α' 209) και την παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4685/2020, προβλέπεται, δε, ότι στους παραβάτες θα επιβάλλονται οι κυρώσεις των άρθρων 28, 29 και 30 του ν. 1650/1986, στο άρθρο 8 περιλαμβάνονται ως παραρτήματα χάρτης και συντεταγμένες και στο άρθρο 9 ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος του διατάγματος.

12. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το υπό επεξεργασία σχέδιο προτείνεται κατόπιν τηρήσεως της προβλεπόμενης στο άρθρο 21 παρ. 4 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, διαδικασίας. Περαιτέρω, ενόψει του περιεχομένου του, με το οποίο τίθενται ρυθμίσεις που δεν συνδέονται άμεσα με τη διαχείριση του τόπου ή είναι αναγκαίες γι'αυτήν (ΔΕΕ απόφαση της 17.10.2024, C -461/23, σκ. 44), τηρήθηκαν οι διαδικαστικές προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 6 της οδηγίας 2001/42/ΕΚ. Τούτο διότι τηρήθηκαν οι κανόνες δημοσιότητας της ΕΠΜ προκειμένου το ενδιαφερόμενο κοινό να αποκτήσει πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία με τη θέση σε διαβούλευση της ΕΠΜ από 16.11.2022 έως 30.4.2023, δηλαδή ικανό διάστημα, ενώ παρασχέθηκαν επαρκείς τρόποι συμμετοχής του κοινού στο στάδιο πριν την σύνταξη του σχεδίου, αλλά και μετά από αυτήν. Επιπλέον, δεδομένου ότι, σύμφωνα με όσα παρατέθηκαν ανωτέρω στην παρατήρηση 10, έχει μελετηθεί, κατά τα βασικά του σημεία, το σχέδιο διαχείρισης της περιοχής (βλ. Κεφάλαιο 5

της ΕΠΜ), με το οποίο συσχετίζονται οι στόχοι διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου με τα προτεινόμενα μέτρα διαχείρισης, νομίμως προτείνεται το παρόν σχέδιο πριν την έκδοση της υ.α έγκρισης του σχεδίου διαχείρισης του άρθρου 21 παρ. 3, εφ' όσον σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις επόμενες παρατηρήσεις, οι ρυθμίσεις του προτεινόμενου σχεδίου λαμβάνουν υπόψη το σχέδιο διαχείρισης και στοιχούν με τις προτάσεις της ΕΠΜ. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, το υπό επεξεργασία σχέδιο, οι διατάξεις του οποίου δεν προκαλούν δαπάνη στον κρατικό προϋπολογισμό και στους προϋπολογισμούς των φορέων «Πράσινο Ταμείο» και «Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής», όπως βεβαιώνεται στην μνημονευόμενη στο προοίμιο του σχεδίου 68503/1674/20.6.2025 εισήγηση της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ευρίσκει νόμιμο εξουσιοδοτικό έρεισμα στις μνημονευόμενες στο προοίμιό του διατάξεις α. των άρθρων 18, 19 και 21 παρ. 1-5 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 45, 46 και 47 του ν. 4685/2020 αντιστοίχως, β. των άρθρων 1 έως 9 και 19 του ν. 3937/2011, γ. των άρθρων 1, 13, 14α, 14β, 14γ, 14δ του π.δ. 59/2018, όπως τα άρθρα 1 και 13 τροποποιήθηκαν αντιστοίχως με το άρθρο 44 παρ. 1 α και 14 του ν. 4685/2020, και τα άρθρα 14α, 14β, 14γ, 14δ προστέθηκαν με το άρθρο 44 παρ. 18 του ίδιου νόμου, δ. των άρθρων 10 και 12 παρ. 4 και 17 του ν. 4858/2021 (Α' 220). Περαιτέρω, το σχέδιο προτείνεται αρμοδίως από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σταύρο Παπασταύρου, τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, Νικόλαο-Γεώργιο Δένδια, δεδομένου ότι η χερσαία περιοχή της νήσου Γυάρου χρησιμοποιείτο ως πεδίο βολής, την Υπουργό Πολιτισμού, Λίνα Μενδώνη, δεδομένου ότι ρυθμίζονται χρήσεις γης σε περιοχή που έχει χαρακτηρισθεί ως ιστορικός τόπος, και από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Κωνσταντίνο Τσιάρα, δεδομένου ότι στην προστατευόμενη περιοχή περιλαμβάνονται αγροτικές περιοχές (χερσαίες και υδάτινες) υψηλής φυσικής αξίας.

13. Το σχέδιο προκαλεί, επιπλέον, τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

./.

14. Το στοιχείο 1 του προοιμίου του σχεδίου πρέπει να αναδιατυπωθεί, για νομοτεχνικούς λόγους ως εξής: «1. Τις διατάξεις: α. των άρθρων 18, 19 και 21 παρ. 1-5 του ν. 1650/1986 «Για την Προστασία του Περιβάλλοντος» (Α΄ 160), όπως αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 45, 46 και 47 του ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α΄ 92), αντιστοίχως, β. των άρθρων 1 έως 9 και 19 του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α΄ 60), γ. των άρθρων 1, 13, 14α, 14β, 14γ, 14δ του π.δ. 59/2018 «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης» (Α΄ 114), όπως τα άρθρα 1 και 13 τροποποιήθηκαν με το άρθρο 44 παρ. 1 α και 14 του ν. 4685/2020 αντιστοίχως και τα άρθρα 14α, 14β, 14γ, 14δ προστέθηκαν με το άρθρο 44 παρ. 18 του ίδιου νόμου, δ. των άρθρων 10 και 12 παρ. 4 και 17 του ν. 4858/2021 «Κώδικας νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» (Α΄ 220)».

15. Το έτος έκδοσης της παρούσας γνωμοδότησης πρέπει να διορθωθεί σε 2026.

16. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 πρέπει να προστεθεί ο αριθμός της πράξης θεώρησης του διαγράμματος από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών του Υπουργείου Περιβάλλοντος.

17. Νομίμως με το άρθρο 2 παρ. 3 του σχεδίου χαρακτηρίζεται επιπλέον και ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης η περιοχή του εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 με κωδικό GR4220033 «Νήσος Γυάρως και Θαλάσσια Ζώνη», η οποία χαρακτηρίστηκε, το πρώτον, με την 50743/11.12.2017 κ.υ.α. αναθεώρησης εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 ως Τόπος Ενωσιακής Σημασίας και ως ΖΕΠ, μετά, δηλαδή, την ενσωμάτωση του εθνικού καταλόγου περιοχών Natura 2000, με το άρθρο 9 παρ. 6 του ν. 3937/2011, όπως είχε διαμορφωθεί κατά τον χρόνο

εκείνο.

18. Με το άρθρο 3 του σχεδίου, νομίμως προτείνονται, σύμφωνα με τα γενόμενα δεκτά στην ΕΠΜ, η οριοθέτηση και καθορισμός των ζωνών προστασίας της προστατευόμενης περιοχής, αντίστοιχα, ως εξής: ΖΑΠΦ-01: «Θαλάσσια και παράκτια ζώνη Γυάρου» που αντιστοιχεί στη θαλάσσια περιοχή αναπαραγωγής και τροφοληψίας της Μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*, η οποία αφορά τη θαλάσσια περιοχή από την ακτή έως τα 0,25 ν.μ. ΖΑΠΦ-02: «Δυτική και βόρεια Γυάρος», που αντιστοιχεί στη χερσαία περιοχή αναπαραγωγής και ξεκούρασης της Μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus* και του Μύχου (*Puffinus yelkouan*). ΖΑΠΦ-03: «Νησίδα Φούης Γυάρου», η οποία αφορά τη νησίδα Φούης, απέναντι από το δυτικό ακρωτήριο της Γυάρου, καθώς και μια άλλη μικρότερη νησίδα στη νοτιοδυτική ακτή της Γυάρου. Οι νησίδες αποτελούν περιοχές αναπαραγωγής και ξεκούρασης της Μεσογειακής φώκιας (*Monachus monachus*) και του Μύχου (*Puffinus yelkouan*). ΖΠΦ-01: «Ανατολική Γυάρος», στην ανατολική πλευρά του νησιού. ΖΠΦ-02: «Νησίδα Γλαρονήσι Γυάρου», στην νοτιοανατολική πλευρά του νησιού. ΖΠΦ-03: «Θαλάσσια Περιοχή τροφοληψίας φώκιας και θαλασσοπουλιών Γυάρου», στην νοτιοανατολική πλευρά του νησιού, το οποίο αφορά τη θαλάσσια περιοχή από το 0,25 νμ έως το 1,5 νμ. ΖΔΟΕ-01: «Ευρύτερη θαλάσσια περιοχή Γυάρου», η οποία αντιστοιχεί στην εξωτερική θαλάσσια έκταση της περιοχής του Δικτύου Natura 2000, μεταξύ του 1,5 ν.μ. και 3 ν.μ. από την ακτή. ΖΒΔΦΠ-01: «Ιστορικός Τόπος Γυάρου» η οποία αφορά το τμήμα με τα ιστορικά κτίρια των φυλακών. Η εν λόγω ζώνη (ΖΒΔΦΠ) καταλαμβάνει μικρό τμήμα της ΖΠΦ 01 «Ανατολική Γυάρος», όπως είχε προσωρινά οριστικοποιηθεί κατά τη φάση της δημόσιας διαβούλευσης και προτάθηκε η εισαγωγή της με το Κεφάλαιο 4 της από 5.3.2025 ΕΠΜ για τη Νήσο Γυάρο. Και ναι, μεν, στην από 12.5.2025 γνωμοδότηση της Επιτροπής Φύση 2000, που συνοδεύει το παρόν σχέδιο, αναφέρεται ότι η αλλαγή στον χαρακτηρισμό της ζώνης (από ΖΠΦ σε ΖΒΔΦΠ) δεν τεκμηριώνεται κατάλληλα στο αναθεωρημένο Κεφάλαιο 4 της ΕΠΜ., εφ' όσον, όμως, η ζώνη αυτή είναι πολύ περιορισμένης έκτασης,

./.

οριοθετούμενη από το περίγραμμα των κτιρίων των φυλακών, και δεδομένου ότι δεν αποκλίνουν οι προτεινόμενες με το άρθρο 4 παρ. 4 του σχεδίου χρήσεις από αυτές που πρότεινε η ΕΠΜ («Ε.Χ. 1 Κατοικία» για την εγκατάσταση και συντήρηση κατοικιών για τη στέγαση προσωπικού ασφαλείας και εργαζομένων, «Ε.Χ. (26.11) Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες», και ειδικότερα, η χρήση, η συντήρηση και η επέκταση αυτών, εφόσον απαιτείται, για την ανάδειξη των ιστορικών μνημείων και των υφιστάμενων λιμενικών εγκαταστάσεων, «Ε.Χ. (26.12.6) Μονοπάτια (πεζών)», και ειδικότερα, η διάνοιξη, συντήρηση, βελτίωση και χρήση μονοπατιών, εφόσον διασφαλίζεται η προστασία των σημαντικών τύπων οικοτόπων και ειδών της περιοχής, «Ε.Χ. (48.2) Εγκαταστάσεις» και ειδικότερα, οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας μετά των παραρτημάτων αυτών, υπέργειων και υπόγειων, «Ε.Χ. (49) Περίπτερα Ενημέρωσης/Έργα Ερμηνείας Περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα, κ.λπ.)», και ειδικότερα, η εγκατάσταση και συντήρηση έργων περιβαλλοντικής ενημέρωσης και της απολύτως απαραίτητης ελαφράς υποδομής στήριξης αυτών και η «Ε.Χ. (55) Φάροι», είναι δε συμβατές οι προτεινόμενες χρήσεις με τις επιτρεπόμενες χρήσεις για ΖΠΦ (βλ, άρθρο 14 β του π.δ. 5/2018), νομίμως, κατ' αρχήν, προτείνεται η οριοθέτηση ζώνης και ο χαρακτηρισμός της ως ΖΒΔΦΠ.

19. Με το άρθρο 4 του σχεδίου προτείνεται ο καθορισμός χρήσεων γης ανά ζώνη προστατευόμενης περιοχής. Ειδικότερα, προβλέπονται οι επιτρεπόμενες ειδικές κατηγορίες χρήσεων του π.δ. 59/2018, με παραπομπή στον αντίστοιχο κωδικό ειδικής χρήσης του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018 ανάλογα με την κατηγοριοποίηση των ζωνών, όπως έχει καθορισθεί με το άρθρο 3 του σχεδίου. Με την παρ. 1 του άρθρου 4 καθορίζονται οι ειδικές χρήσεις του άρθρου 14 α του π.δ. 59/2018 που επιτρέπονται στις ΖΑΠΦ 01, 02 και 03. Με την παρ. 2 του άρθρου 4 καθορίζονται οι ειδικές χρήσεις του άρθρου 14 β του π.δ. 59/2018 που επιτρέπονται στις ΖΠΦ 01, 02 και 03. Με την παρ. 3 του άρθρου 4

καθορίζονται οι ειδικές χρήσεις του άρθρου 14 γ του π.δ. 59/2018 που επιτρέπονται στη ΖΔΟΕ-01. Με την παρ. 4 του άρθρου 4 καθορίζονται οι ειδικές χρήσεις που επιτρέπονται στη ΖΒΔΦΠ, οι οποίες είναι συμβατές με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 14β για τις ΖΠΦ (βλ προηγούμενη παρατήρηση). Οι ως άνω ειδικές χρήσεις προτείνονται, κατ' αρχήν, νομίμως εφ' όσον τεκμηριώνονται ειδικώς στα αντίστοιχα κεφάλαια της ΕΠΜ. Ειδικά, όσον αφορά τη χρήση «Ε.Χ. (26.12.8) «Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών» [με κωδικό 26.12.7 στο άρθρο 1 του π.δ. 59/2018], που προβλέπεται στη ΖΑΠΦ-01 για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου και για την εξυπηρέτηση αναγκών της χρήσης «Ε.Χ. 11 (επιστημονική έρευνα)» (άρθρο 4 παρ. 1 περ. α'), δεν είχε προβλεφθεί μεν στην ΕΠΜ, νομίμως, όμως, προτείνεται με το παρόν σχέδιο διότι συνδέεται άμεσα με την προτεινόμενη Ε.Χ. 11 και μόνο για την εξυπηρέτησή της. Περαιτέρω, στις ζώνες ΖΔΟΕ-01 και ΖΒΔΦΠ-01 προτείνεται η χρήση «(48.2) «Εγκαταστάσεις α. κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών, υπέργειων και υπόγειων» (άρθρο 4 παρ. 3 περ. γ και παρ. 4 περ. δ'), όπως η έννοια της χρήσης αυτής διευκρινίσθηκε μετά την τροποποίηση του άρθρου 1 περ. 48 του π.δ. 59/2018 με το άρθρο 47 παρ. 4 και 5 του ν. 5069/2023 (Α' 193), ως αναφερόμενη, δηλαδή, και σε εκτός οικισμού περιοχή (πρβλ. την περ. 48 II του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018, πριν την κατά τα ανωτέρω τροποποίησή της, που η χρήση «48. Κατασκευές» αναφερόταν μόνο σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ, δηλαδή σε περιοχές εντός οικισμού). Και ναι, μεν, στην ΕΠΜ δεν είχε προταθεί η συγκεκριμένη χρήση, όμως, είχε προταθεί κατά παρέκκλιση από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 14 γ του π.δ. 59/2018 χρήσεις για τη ΖΔΟΕ, η χρήση «Ε.Χ. 33: Εγκαταστάσεις παραγωγής, αποθήκευσης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, ύδρευσης, επικοινωνιών και συναφείς εγκαταστάσεις», ειδικά για την κατασκευή εγκαταστάσεων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και τηλεπικοινωνιών (βλ. σελ. 33 του Τεύχους «Επιτρεπόμενες ειδικές χρήσεις γης»). Νομίμως, επομένως,

προτείνεται η ειδική χρήση 48.2. στη ΖΔΟΕ προκειμένου να επιτραπεί η κατασκευή δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και τηλεπικοινωνιών, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 14 γ του π.δ. 59/2018. Όσον αφορά τη ΖΒΔΦΠ, νομίμως προτείνεται η ίδια χρήση, η οποία επιτρέπεται κατά το άρθρο 14 δ του π.δ. 59/2018 και κρίνεται απαραίτητη λόγω της ύπαρξης των κτιρίων των φυλακών εντός αυτής.

20. Με το άρθρο 5 παρ. 1 του σχεδίου ρυθμίζονται τα σχετικά με την εκτέλεση έργων σε όλη την προστατευόμενη περιοχή, ανεξαρτήτως ζώνης. Ειδικότερα, με την παρ. 1 του άρθρου 5 του σχεδίου προτείνονται τα εξής «1. Σε όλες τις Ζώνες της Προστατευόμενης Περιοχής νήσου Γυάρου επιτρέπονται, εκτός από την εκτέλεση έργων και την άσκηση δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στις ειδικές κατηγορίες χρήσεων κάθε Ζώνης κατά το άρθρο 4, και τα εξής έργα: α) εθνικής σημασίας, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4014/2011 (Α' 209), ή εθνικού επιπέδου σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 679/1977 (Α' 245), β) για την αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης, ιδίως σεισμών, πλημμυρών, πυρκαγιών, θεομηνιών. Μετά την παρέλευση του κινδύνου, οι αρμόδιοι φορείς προβαίνουν, κατά λόγο αρμοδιότητάς τους, στις απαραίτητες ενέργειες αποκατάστασης του οικοσυστήματος, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής». Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης για την επεξεργασία του παρόντος σχεδίου, στην οποία παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διευκρινίσθηκε ότι η ρύθμιση του άρθρου 5 παρ. 1 περ. α' του σχεδίου είχε σκοπό να συμπεριληφθούν έργα που πρέπει να πραγματοποιηθούν για επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, τα οποία μπορούν να εκτελεσθούν μόνο υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 παρ. 4 του ν. 4014/2011, αφορούν δηλαδή την περίπτωση που παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της δέουσας εκτίμησης των επιπτώσεων ενός έργου στους φυσικούς οικοτόπους και στους οικοτόπους των ειδών και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα έργο ή δραστηριότητα πρέπει να πραγματοποιηθεί για επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, υπό τις προϋποθέσεις που

θέτει το εθνικό δίκαιο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 4 της οδηγίας για τους οικοτόπους. Ενόψει των ανωτέρω προφορικών διευκρινήσεων και λόγω του ότι η επιφύλαξη για την εκτέλεση έργων εθνικής σημασίας ή εθνικού επιπέδου, όπως προτείνεται, δεν μπορεί να εφαρμοσθεί παρά μόνο υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 παρ. 4 του ν. 4014/2011, πρέπει η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 περ. α' του σχεδίου να αντικατασταθεί ως εξής: «α) η πραγματοποίηση των οποίων επιβάλλεται για επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 4014/2011».

21. Με το άρθρο 5 παρ. 2 του σχεδίου τίθενται ρυθμίσεις που αφορούν την άσκηση δραστηριοτήτων σε όλη την προστατευόμενη περιοχή. Συγκεκριμένα, στο σύνολο της Προστατευόμενης Περιοχής νήσου Γυάρου προτείνεται: α) η παραμονή και η λειτουργία των υφιστάμενων έργων κοινής ωφέλειας, β) η εκτέλεση εργασιών που αποσκοπούν στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος, των τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας, συμπεριλαμβανομένων και των δράσεων περιορισμού και ανάσχεσης της εξάπλωσης ξενικών - χωροκατακτητικών ειδών, γ) η διαχείριση των πληθυσμών υβριδίων αγριόχοιρου και αγριοκούνελου, εφόσον αποσκοπεί στην προστασία της περιοχής, δ) η διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών των στοιχείων του βιοτικού και αβιοτικού περιβάλλοντος και η χρήση σχετικού εξοπλισμού, για λόγους που σχετίζονται με την παρακολούθηση, προστασία, διατήρηση και διαχείριση των φυσικών οικοσυστημάτων, των τύπων οικοτόπων, των ειδών χλωρίδας και πανίδας, ε) η χρήση υφιστάμενων μονοπατιών για την πρόσβαση σε περιοχές όπου λαμβάνουν χώρα εργασίες ερευνητικές, καταγραφικές ή αποκατάστασης και διαχείρισης χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος, στ) η αρχαιολογική έρευνα, καθώς και η συντήρηση, επισκευή και αποκατάσταση ιστορικών και πολιτιστικών μνημείων και χώρων, σύμφωνα με τον ν. 4858/2021, ζ) οι ενέργειες που εξυπηρετούν αποκλειστικά σκοπούς εθνικής άμυνας, η) η πεζοπορία και η κολύμβηση, με την επιφύλαξη ειδικότερων μέτρων προστασίας, θ) η κατασκευή και

./.

συντήρηση έργων και η εκτέλεση εργασιών αντιπυρικής προστασίας, καθώς και η εν γένει φύλαξη και επόπτευση του χώρου, ι) η χρήση και συντήρηση υφιστάμενων θρησκευτικών χώρων. Οι ανωτέρω ρυθμίσεις προτείνονται νομίμως, διότι ορισμένες εξ αυτών συνδέονται άμεσα με το προστατευτέο αντικείμενο (περ. α, β, γ, στ), οι δε λοιπές συνάδουν, κατ' αρχήν, με τον σκοπό προστασίας αυτού, υπό την επιφύλαξη περαιτέρω εξειδίκευσής τους με την υπουργική απόφαση έγκρισης του σχεδίου διαχείρισης άρθρου 21 παρ. 3 του ν. 1650, όπως ισχύει, σε συνάρτηση με την κλίμακα προστασίας κάθε ζώνης. Επιπλέον, εφόσον οι διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 2 του σχεδίου συνιστούν ρύθμιση δραστηριοτήτων και όχι, πάντως, καθορισμό χρήσεων γης, ώστε να απαιτείται να επιτρέπεται ο καθορισμός τους από τις διατάξεις των άρθρων 14 α, 14 β, 14 γ και 14 δ του π.δ. 59/2018 (όπως για παράδειγμα η πεζοπορία και η κολύμβηση), οι ανωτέρω διατάξεις προτείνονται νομίμως. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να απαλειφθεί η παρένθεση στην περ. δ της παρ. 2 του άρθρου 5 του σχεδίου, στην οποία γίνεται αναφορά στην ειδική κατηγορία χρήσης 11 του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018.

22. Με το άρθρο 26 παρ. 1 του ν. 4685/2020 συνεστήθη «Εθνικό Σύστημα Διακυβέρνησης της πολιτικής για τις Προστατευόμενες Περιοχές», το οποίο διαρθρώνεται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο (άρθρο 26 παρ. 2), συγκροτείται δε ειδικότερα ως εξής: (α) σε κεντρικό επίπεδο, από φορείς στους οποίους περιλαμβάνεται το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής» (ΟΦΥΠΕΚΑ) (άρθρο 26 παρ. 3 περ. β και άρθρο 27 ν. 4685/2020) και (β) σε περιφερειακό επίπεδο, από φορείς στους οποίους περιλαμβάνονται οι Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών. Με το άρθρο 34 του ν. 4685/2020, όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 182 του ν. 5037/2023 (Α' 78), συνεστήθησαν, ειδικότερα, είκοσι τέσσερις (24) Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών επιπέδου Τμήματος του ΟΦΥΠΕΚΑ, οι οποίες παρατίθενται στο Παράρτημα Ι του ν. 4685/2020 και στις οποίες συγκαταλέγεται η «Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Κεντρικού Αιγαίου» (παρ. 1), στις

αρμοδιότητες δε αυτών περιλαμβάνεται ο έλεγχος για τη διαπίστωση περιβαλλοντικών παραβάσεων που απορρέουν από τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 και η έκδοση συστάσεων συμμόρφωσης ή εισήγηση διοικητικού προστίμου (παρ. 2 περ. ιστ), σε περίπτωση, δε, διαπίστωσης παράβασης, προβλέπεται η έκδοση, από τις ως άνω περιφερειακές μονάδες, πράξης βεβαίωσης παράβασης, η οποία περιλαμβάνει συστάσεις ή εισήγηση επιβολής προστίμου προς την αρμόδια αρχή, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 1650/1986 (παρ. 4). Με το άρθρο 6 του σχεδίου, νομίμως ορίζεται ότι αρμόδιος για τη διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής νήσου Γυάρου είναι ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού για τα θέματα αρμοδιότητάς τους. Επιπλέον, νομίμως με το άρθρο 7 του σχεδίου ορίζεται ότι ο έλεγχος τήρησης του παρόντος σχεδίου διενεργείται κατά το άρθρο 20 του ν. 4014/2011, το οποίο ορίζει τα σχετικά με την περιβαλλοντική επιθεώρηση έργων και δραστηριοτήτων, και κατά το άρθρο 34 παρ. 4 του ν. 4685/2020 (παρ. 1). Νομίμως, επίσης, ορίζεται ότι στους παραβάτες επιβάλλονται οι κυρώσεις των άρθρων 28, 29 και 30 του ν. 1650/1986 (παρ. 2).

23. Στο άρθρο 8 του σχεδίου προσαρτώνται, ως αναπόσπαστο μέρος του, το Παράρτημα Ι «Χάρτης» και το Παράρτημα ΙΙ «Συντεταγμένες». Ο χάρτης και οι συντεταγμένες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του σχεδίου για τον καθορισμό των ζωνών προστασίας δεν υπόκεινται σε επεξεργασία, διότι έχουν τεχνικό χαρακτήρα. Η ακρίβεια και η πληρότητα των συντεταγμένων τίθενται με ευθύνη της Διοίκησης, πρέπει δε, εν όψει και του αριθμού των οριοθετούμενων ζωνών, οι συντεταγμένες αυτές να επαναλεγχθούν πριν από την αποστολή του σχεδίου στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας (πρβλ. ΠΕ 80/2018 παρ. 34).

Η παρούσα γνωμοδότηση εκδόθηκε στις 4 Μαρτίου 2026.

Ο Πρόεδρος του Ε΄ Τμήματος

Η Γραμματέας

Χρήστος Ντουχάνης

Γεωργία Σιμάτη

./.